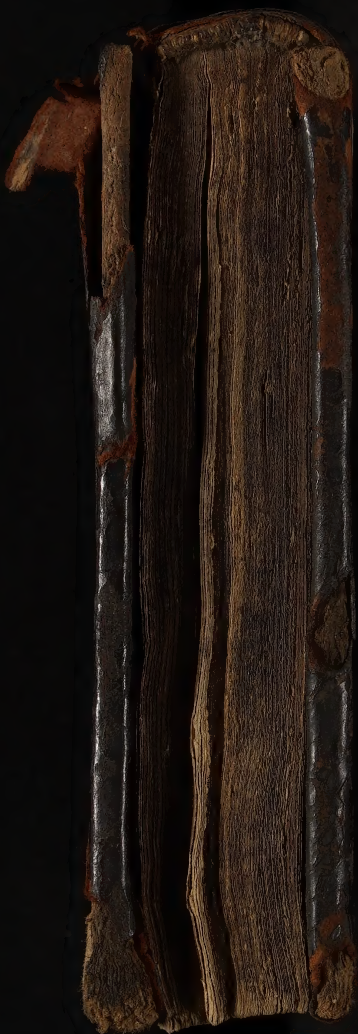

Property of
Mr A. T. Playfair

DE MORBIS ACUTIS INFANTUM.

AUTORE

GUALTERO HARRIS,
M. D. Celeberrimi Collegii Medicorum
Londinensium Socio, atque Censore.

Ἴησις γὰρ ἀρχὴ ἐν ἰατρικῇ, καὶ μέσα, καὶ τέλος.

Hippocrates.

AMSTELODAMI,
Apud GEORGIUM GALLET, Bibliopolam.

M. DC. XCVIII.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

ILLUSTRISSIMO
Domino, Domino
CAROLO,

Marchioni & *Comiti Vigorniensi*, *Filio* natu maximo & *Hæredi* Celsissimi & Serenissimi *Principis HENRICI Ducis* de *Beaufort*, &c.

CUM Tantus Vir tanto Me honore dignatus sit, ut *Nobilissimum Infantem*, tam antiquæ Prosapiæ Spem, *Filium* dico & *Hæredem*, ab ipso vitæ ferè ingressu

curæ mea concrederet; cumque conamini meo, utut tenui, exoptati ſucceſſus non defuerint; ex officio meo eſſe cenſui, hæc qualiacunque de medicandis *Infantum* morbis periculoſioribus Cogitata ſub *Illuſtriſſimi Nominis Veſtri* auſpiciis in publicum emittere.

Infinitum eſſet, nec mearum virium, *Domûs Veſtræ Antiquiſſimæ*, ac penè *Regiæ* Splendorem depin-

depingere; in qua *scilicet à plus septingentis annis semper floruit tanta Illustrium Avorum series,*

Vid. *Histor.* Genealogicam *Regum Angliæ, à Domino* Fr. *Sandford, Feciale Lancastriensi, Anglicè conscriptam,* p. 348.

ut nequis minoris unquam Dignitatis, quàm vel Reges ipsi, Duces, Marchiones, aut Comites, in tam longo temporis decursu, rerum in illâ potiretur. Nec minùs difficile esset *Magnorum Parentum* Merita Virtutesque tantis *Principibus* dignas recensere. Sed

quòd

quòd uterque mea in *Arte Medicâ* officia versùs Seipſos præſtita & benignè recipere, & humaniter comprobare non dedignati ſint, non potui non Grato animi Teſtimonio profiteri.

Te verò *Illuſtrisſime Marchio* quis dignè ſcripſerit? Quis animi Celſitudinem rara Humanitate conjunctam, Prudentiam, & per tantum Peregrinationum comparatam exterarum gentium

tium Notitiam, in humanioribus literis judicium Exquisitum; ita ut in hoc genere Omnia *Te* non minùs *Fautore* Maximo superbiant, quàm *Censore* Æquissimo gaudeant.

Quum itaque tractatus iste *Methodum* edoceat, qua *Amplissimum Filium Vestrum* (ægritudinibus plus semel correptum, quibus imbecillitas Infantilis, & Idiosyncrasia tenera illum obnoxium

red-

reddiderant) auſpicatò liberavi; quam etiam non ex Autorum libris depromptam, ſed obſervatione propriâ ſtabilitam, & propriis ſimplicibuſque animi notitiis munitam, aliis non inutilem fore ſpondeam: hunc *Celſitudini Veſtræ* conſecrare animus eſt; de aliorum judiciis ſecurus, modò *Gratiâ* & *Favore Veſtro* inclareſcam.

Illuſtr. Celſitud. Veſtræ

Humill. Fidel. devinct. Cliens,

GUALTERUS HARRIS.

DE

DE MORBIS ACUTIS INFANTUM.

CUM æſtate dudùm elapſâ verba fortè fecerim Periſſimo Conſummatiſſimoque Medico Domino D. *Sydenham*, de ſucceſſibus repetitis quos in medendis *Infantum* periculoſioribus affectibus ſæpenumerò fueram expertus, ſanè Magnus ille Vir attentè percontatus eſt, quânam ego methodo uti ſolerem in re adeò hactenùs deſideratâ, & cujus plenam notitiam (ne quid gravius dicam) Medici omni laude digniſſimi vix ac nè vix quidem ſunt aſſequuti. Cui ego tùm protinùs methodum quæ præ aliis mihi placuit, lubentiſſimè exponebam. Re tandem ab eo perpenſâ, ac in Praxi ſuâ examinatâ, ille non modò methodum noſtram non improbabat, ſed & eam aliis perutilem fore, experientiâ ſuâ propriâ jam confirmatus prædicabat, atque literis me eandem conſignare magnoperè hortabatur. Tanto igitur Autore calamum pro virili arripio, & reipublicæ ſaluti, quantum in me eſt, verè inſervire ſtudeo.

Scio quàm leviter delineatam, imò incognitam ſanè Provinciam perluſtrare contendam, cùm Pueruli ac maximè Infantes ægrotantes nihil quicquam obſtrepent ad Diagnoſin luculentam, niſi quod querulis vagitibus, & proterviæ incerto idiomate, poſſimus expiſcari; quapropter Medici non pauci nominis ampliſſimi, palàm ſunt nobis aliquando profeſſi, ſe Pueris ægrotis, ac præſertim recens natis viſendis advocatos, invitâ quidem Minervâ, tanquam ad Myſterium neſcio quod evolvendum, aut inſanabilem aliquem affectum ſanandum, plumbeis pedibus accedere ſolitos. Minimè dubium eſt, ægritudinum Puerilium Curationem exquiſitam perindè nobis

exoptandam, ac aliud quidquam quod in Medicâ Arte hactenus deficere videtur. Nec modò viri opulenti, qui terrarum & latifundiorum amplissimorum Hæredes aut desiderant, aut sospites conservare volunt, in hâc re plurimum ponunt, verùm & parentes universi στοργῇ ferè invincibili erga sobolem suam exardescunt, atque in tutelam eorum tanquam propriam suspirant. Quamobrem si facem utut exiguam detur accendere, qua alii egregiis animi dotibus ornati opus hoc rude & imperfectum limato suo ingenio perpoliant, ac magis absolutum reddant, incœpti neutiquam pœnitebit, & boni id ego consulam.

Quisquis igitur Infantum minimorum symptomata, quæ manifestò se produnt, diligenter expendet, qui crasin eorum molliculam, simplicissimam diætam attentè considerabit, non ita difficile pensum hoc fore comperiet ut falsa imaginatione ductus priùs sit autumatus. Etenim asserere non verebor morbos illius ætatis genere paucissimos esse, & gradu tantùm differre; imò curationem puerorum multò tutiorem ac faciliorem, quàm virorum & mulierum.

Inter Ætates, ut senilis alterationem qualemcunque in melius ægerrimè sustinet, propter partium omnium solidarum siccitatem & duritiem, atque saxeam ferè temperiem, ita mollities juvenilis, & tantùm non mucilaginosa teneritudo alterationibus omnimodis recipiendis proculdubiò apta nata est. Siccus utique est Senex iis omnino in partibus, quibus Infans humore excellit: nimirùm ossibus, membranis, ligamentis, arteriis, venis, nervis, & ipsis carnibus; quandoquidem vel ossa Infantum Cartilagines potiùs dici mereantur; cumque humido tam primigenio quàm ascititio adeò abundent, adeò mollia & flexibilia sint eorum corpuscula, ejusmodi Temperamentum omnium humidissimum est ritè statuendum.

Et quemadmodum temperies puerorum humidissima est, haudquaquam vereor pronunciare, morbos eorum universos ejusdem generis esse, ab una eademque Causa produci; quodque prout partes corporis diversæ, sint superiores sint inferiores, hac vel illa ægritudine affici solent, prout nempè Ventriculus, Intestina, Pulmones, Caput, & Nervi, maximè urgentur, aut malè se habent, idem revera morbus quamplurima nomina sortiatur.

In quâ assertione, ne Paradoxon inconsultò sustinere videar, *Hippocratem* ipsum, libro de Flatibus, de una eademque universa morborum Causa differentem audiamus. Τῶν δὲ νόσων ἁπασέων, &c. *Morborum omnium unus & idem modus est. Locus verò ipse eorum differentiam facit. Quare videntur quidem morbi nihil simile habere, propter diversitatem scilicet locorum, quum sit tamen una morborum omnium species, & causa eadem.*

Quocircà

Quocircà si humidi puerilis naturam paulùm examinemus, id in nullam aliam Putredinem, nisi Acescentem, degenerare aptum, liquidò constabit. Quemcunque enim affectum pati deprehenduntur Infantes, hoc vel illo nomine insignitum, raró aut nunquam eis deesse fæces Acidum redolentes, & maximè ab initio Ructuum Acidorum copiam, observare potui. Rursùm liquores fermè omnes in putredinem tendentes, Acorem ante omnia contrahere solent. Imò lac ipsum, proprium tenellæ ætatis pabulum, si aliquantò diutiùs asservetur, ultrò coacescit, & ad ignem sine acido quocunque instillato spontè coagulatur. Porrò symptomata Infantum singula Acido, ut parenti legitimo, ortum suum debent.

Addatur his tonus sanguinis debilior, & crasis nimium infirma, ita ut spiritus in eodem hospitantes nondùm eò prædominii devenerint, ut functiones aut munia sua debitè obire, aut quoscunque humorum motus irregulares à causis vel externis vel internis suscitatos possint ipsi vi propriâ componere. Liquor nempè vitalis, Musti in morem, priusquam ad debitam ἀκμὴν exaltatus, in Acorem præternaturalem facillimè degenerat; neque idem tamen ità difficulter, tempestivâ artis ope, in ordinem redigitur.

Infantem intelligimus non modò strictiori sensu, cum *Galeno*, unicum mensem natum, aut bimestrem, aut ad summum trimestrem, verùm etiam latiùs (uti vulgò fit) puerulum paulo provectiorem, nempè ad quartum usque annum. Pueri nomine complector deinceps ad annum decimum quartum. Quò minor autem natu est, qui malè valet, eò faciliorem fore morbi alicujus gravioris eliminationem, cùm experientiâ multiplici, tùm ratione ipsâ suffragante, edoctus constanter affirmo. Etenim in humido quàm in sicco, in molli quàm in duro, quælibet impressio, sive sit bona, sive mala, citiùs perficitur, tametsi in sicco, atque duro, eadem semel peracta diutiùs quidem immoretur. Facillimè in morbos dilabuntur Infantes, & nisi imperitiùs tractentur, facillimè in sanitatem restituuntur.

Diagnosis affectuum puerilium non ab ipsorum narratione, non tàm ab explorato pulsu; neque ab urinæ curioso examine quàm à nutricum & muliercularum iis assidentium responsis est extorquenda. Norunt fæminæ an Nauseâ & Vomitu, & quamdiu laborârint; an lac vel cibum coagulatum rejecerint; an importuni vagitus, Vigiliæ, & inquietudo, Torminibus ventris eos excruciari indicârint; an Ructus Acidi, vel singultus emittantur; an Tussis adsit, an sedes vel pauciores quàm par est, vel frequentiores fuerint, quo colore demùm inficiantur, an albidæ, viridescentes, vel bile sint admodum saturatæ. Nôrunt an siti præternaturali, atque adeò Febre de-

neantur; an ulcuſcula in ore (Aphthæ dictæ) latè ſerpant; atque inter cibandum moleſtias creent. Percontanti reſpondebunt, an inſultus membrorum Epileptici dicti, majores vel minores, diuturniores aut breviores, repetiti vel rariores, puerilia corpora jam corripuerint; an Dentitionis ſit tempus quo malè ſe habent, denique an quid alicujus momenti, ſive ſit Tumor abdominis, aut alterius partis, ſive Exanthemata qualiacunque aut Puſtulæ, vel Color Ictericius, aut Phlegmonodes, inſtar Roſæ quam dicunt, extra ſeſe prodat. Reliqua ad ſpeculationem ſubtilem, quàm ad Praxin, mihi quidem videntur magis attinere.

Incertæ verò diagnoſeωs (quæ nunc apud plures obtinet) querela non tàm à ſymptomatum defectu, quàm à præpoſterâ ac ineptâ medendi ratione ortum ſuum duxiſſe videtur. Sub hoc enim prætextu & velo Medici ignorantiam & errores ſuos quoquo modo celare contendunt. Neque excogitare poſſum, quâ ratione ſummum numen omnia gubernans & proſpiciens, & in miros agendi ordines res quaſque optimè diſponens, quodque ipſis beſtiis, & inſectis omnium viliſſimis nativam quandam & ſufficientem ſeſe conſervandi ſagacitatem communicare dignatum eſt, quorsùm inquam, humani generis Gynæceo æquam & idoneam conſervationis rationem voluerit deficere, quæ in aliis univerſis tutandis ſuppetit.

Quod ad Pulſum puerorum attinet, is naturaliter quidem, aut leviſſimâ quâvis ex causâ eſt creberrimus, ut quodammodo febricitari nunquam non videantur. Præterea, iſtâ morum proterviâ juniores ferè omnes ſunt præditi, ut carpum eodem ſitu vix momento plerique ſuſtineant ad pulſum attrectandum. Denique ſunt totidem quæ eorum Pulſum accelerant, vel aliàs immutent, ut ſententia exindè lata ſit utplurimùm fallax futura.

Urinæ puerorum ſanitate rectâ gaudentium ſunt craſſiſſimæ, ut ſi inſpiciat curioſus quiſpiam hujus rei neſcius, affectum quempiam graviorem ſubolebit, cùm interim valetudine jam fruantur ſecundiſſimâ. Infantum urina unà cum fæcibus inter pannos continuò redditur, atque excoriandis ſuis femoribus quàm profundo hariolatoris examini potiùs inſervit.

Ut morbos eorum rectiùs inveſtigemus, Cauſæ Procatarcticæ notitia non eſt in totum prætereunda. Ea autem potiſſimùm refertur ad diſpoſitionem tàm maternam quàm paternam, quâ principia prolifica tùm temporis conſtabant, cùm Conceptus ipſe primùm tranſigeretur, ac deinde ad illud alimenti genus quod in utero materno vitæ & motûs ſtamina inchoantibus, per umbilicum, vel etiam poros carnis, ne dicam cutis, tunc apertiſſimos tranſmiſſum fuerit ad nutritionem debitam fætui præbendam.

Nemo

Nemo est qui inficias ibit, morbos dari Hæreditarios, à parentum altero prognatos: qui dubitet, quin Arthritis, Epilepsia, Calculus, Phthisis, &c. à fonte paterno in filiolos nonnunquam profluant. Integræ familiæ ex eadem prosapia oriundæ, sæpè eodem morbi genere vitam claudunt. Scilicet semen prolificum sæpè diathesin morbosam fœtui adeò clavo trabali infigit, ut nulla unquam arte vel industria in posterum amoveri queat.

Ego verò Hæreditariæ labis pueros ab ortu inficientis nullam existimo causam frequentiorem, quàm quæ à matre in utero gestante participari solet. Prægnantes enim mulieres mille erroribus in victu sunt pronæ, mille casibus fortuitis expositæ, quibus vel terrefactæ, vel alias læsæ, injurias indelebiles fœtui à tenerrimis unguiculis sæpè sæpiùs communicant. Quàm absurdis enim desideriis urgentur Prægnantes! Hæc carbones, illa gypsum, tertia cineres devorat, inque summis deliciis habent; hæc carnes, illa pisces crudos comedet; imò non defuere quarum appetitus adeò enormiter fuit depravatus, ut nullum edulium eas reficere potuerit, nisi quod ex corporis humani parte aliqua callosa constaret. Quinetiam quanta imaginationis vis in Gravidis pollet, quot portenta produxit! Maculas omnis generis fœtibus impressas unusquisque in via quotidiè conspicit. Atque si Historias Gravidarum admirabiles ubicunque colligere esset animus, hoc est, si sub umbra eruditionis copiosæ memet tanquam insatiabilem librorum helluonem magnoperè venditarem, locus est jam à cœpto doctè deflectere, & in amplum campum, utut alienum, expatiari. Sed malim institutum rectà prosequi, & brevitati studere, quàm plurimis verborum ambagibus, atque Autorum diu tritorum citationibus ineptis, scientiæ falso sic dictæ ostentationem facere. Semper ratus Doctiorem revera esse, qui de re una aut altera ex proprio penu scit verum pronunciare, quàm qui mille Autorum litigantium sententias, indiculorum peritissimus, novit congregare.

Genitrices istæ, quæ in hosce appetitûs depravati effectus magis sunt proclives, eam labem fœtui inurunt, quæ non nisi temporis medicantis ope in solidum est eluenda. Pauperculæ, quarum animos à Melancholia detinet labor, vel ministerium aliquod quotidianum, & quarum victus tenuior est & simplex, depravationes recensitas minimè omnium experiuntur. Præ cæteris Hystericæ mulieres (quibus annumerare jam possumus longè majorem partem earum quæ cuticulam lautiùs curant, atque otio liquescunt, & quarum sanguis lento torpore perinde coacescit, ac stagnantes aquæ putredinem subeunt) diathesin morbosam fœtui unà cum primis naturæ rudimentis nunquam non communicant. Siquidem *mali corvi malum*, ut aiunt, *ovum*.

In cæteris animalibus innata generis bonitas proli certissimè transfertur, partim quia victus eorum simplicissimus est, &

 partim

partim, idque potissimùm, quia mas naturæ leges inviolatas universim servat, neque est piaculi istius reus, ut gravitanti fæmellæ se unquam commiscere voluerit, postquam sive odore, sive instinctu suo admodùm sagaci, nè dicam Rationali, fæmellam utero ingravescere suboleverit. At verò genus Humanum (cujus Ratio intumescens plerumque dictat cristas in sublime erigere, & præ se brutum omne semper aspernari) quovis hirco ferè salacius, indomitam suam libidinem adeò nescit gubernare, ut à prima conceptione ad ipsum parturiendi momentum, fæminam vix desinat importuniùs exagitare. Hinc viri torosi & vegeti prolem valetudinariam non raro progignunt. Hinc annosi senes, scilicet ab effrænatis amplexibus (benigno Naturæ favore) jampridem emancipati, liberos rectius valentes ex effæto suo semine plus semel procreant, quàm juvenes utcunque strenui, atque æstu Venereo flagrantissimi solent.

Post causam Procatarcticam prædictam à principiorum generationis conditione ac statu deducendam, aut à matre gravidâ plurimùm pendentem, Causæ eorum affectus proprius respicientes ad quatuor Capita referri possunt. 1. Ad frigus susceptum. 2. Ad lac Nutricis nimis crassum. 3. Ad carnis deglutitionem præmaturam. Et 4. Ad insanam matercularum, ac nutricum plerarumque indulgentiam, in pitissatione vini, aut liquoris alicujus spirituosi, suis infantibus non raro permittenda.

Et primò frigus ab iis facillimè susceptum, idque frequenter ab aëre vespertino, viam sæpissimè sternit affectibus febrilibus, quibuscum jactari solent Infantes. Quandoquidem nullo naturali vestitu, prout cætera animalia, matris utero nudi prodeant, Ratio, vel potiùs natura statim dictat, sobolem adeo destitutam opè propria, alienam magis necessariò requirere, atque involucris admodum calidis indesinenter committendam. Præterea aëris mutabilitas, & continua vicissitudo nunc caloris, nunc frigoris, apud nos se invicem excipientium, apertè monent, nos cunctos maximè sollicitos esse oportere in protelandis aëris injuriis. Quo tenerior enim est alicujus, etiam adulti, natura, eo magis subjicitur externis aëris impressionibus. Verùm tenerrima omnium & mollissima est Infantum crasis; & nisi summa adhibeatur cura in vestimentis adaptandis, non splendidis & & sumptuosis, sed calidis, atque ætati idoneis (idque potissimùm in pueris honeste natis) morborum insultus vespertino frigori debitos non diu effugere possunt. Atque amictus exquisita ratio (quicquid contra obstrepent athletici nonnulli) singulis ætatibus ita necessaria videtur, ut qui valetudine minus firma per totam vitam divexantur (in quantum mihi observare licuit) ut plurimum spiritum diutiùs ducant, & frequentiùs in senectutem vergant, quàm qui sanguineo, carnoso, & temperamento robustissimo, hoc est, optimo sunt naturâ præditi.

Quod

Quod nihilo magis quàm ſummæ veſtimentorum iſtis curæ, his incuriæ, meritò aſcribendum eſt.

2. Nutricis lac magis craſſum. Etenim ſi nutrix vino, aut poculis ſpirituoſis ebibendis dedita ſit, lac ſuum repentè flammis ſuccenditur, & per mammas ignes ferè inextinguibiles lactentibus facilè tranſmittuntur; ſin eadem mariti amplexus intempeſtivos, durante lactationis tempore, laſcivior admittat, menſes ex coitu irritari ſolent, & propterea lac corrumpitur, & coaceſcit, atque aliorſum derivata lactis materia ipſum ſenſim diminuitur, ac ſtrigoſus infans victu incongruo aliquamdiu laceſſitus multoties enecatur. Si denique nutrix hyſterica ſit, hoc eſt, teneriori & delicatulo temperamento prædita, utut caſta ſit, ac ſobria, tamen lac degener, & craſſius, tandem aliquando ex ipſa temperie eſt evaſurum. Quanto igitur diſcrimine verſatur univerſum lactantium genus! In quàm lubrico exponitur prolis innocuæ ſalus! Mehercule ex hac, & cauſis illicò recenſendis fieri ſolet, quod pagorum in vicinia *Londini* campanæ funebres ferè ſemper ſonare audiantur, ob infantem aliquem Nutricis errores immeritò luentem, ac non alia de cauſa fato jam defunctum quàm quòd nutricem nactus ſit minus ſobriam, immundam, protervam, aut morum turpitudine aliqua coinquinatam.

Quinetiam ex iiſdem cauſis pendebat obſervatio, quam non ita pridem fecit fide dignus Theologus, Parochiæ dictæ *Hales* duodecim mille paſſibus à *Londino* Rector, qui cum animi dolore graviſſimo mihi narrabat, ſuam Parochiam limitum ſpatio, & numero incolarum non parvam, atque in aëre admodum ſalubri ſitam, fuiſſe ſub primum ejus adventum Infantibus lactentibus quaquaversùs repletam, & nihilominus intrà ſpatium unius anni ſe univerſos (duobus tantùm exceptis, & unico ſuo libero, quem parùm firmum curæ meæ, ex quo primùm natus eſt, non inauſpicatò committebat) tumulo mandâſſe, nec non eundem numerum Infantulorum ſtatim bis ſuppletum (pro more nutricum mercedi ſoli inhiantium) ex urbe per totum terrarum orbem fortè maximâ, & ſemper inexhauſtâ, ſe eodem iſto anno terræ parenti ante diem reddidiſſe.

Ad hæc craſſities lactis, undecunque nata, non poteſt non ſecum trahere diverſi generis incommoda, cùm infantum corpora præ omnibus aliis continuò fluida eſſe debeant, cùm ductus tenuiſſimi chylo transferendo deſtinati ſint apertè conſervandi, cùm denique craſſities ipſa alimenti præternaturalis ex adverſo ſit naturæ infantum fluidiſſimæ, atque obſtructionibus primarum viarum quibuſcunque locum præbeat.

3. Ad præmaturam carnium, ne dicam eſum, ſed deglutitionem. Eſt autem res perquam admirabilis, quòd matres

infantes ſuos victu prorsùs incongruo & omnifariam improprio, penitùs jugulare non vereantur, quos tamen ita perditè amant, ut ipſorum amore planè inſanire conſpiciantur. Quis enim ſeriò exiſtimet carnium tenacem ſubſtantiam infantibus tenellis commodam fore, qui nullos adhuc dentes ad maſticandum extruſos, vel ſi qui fortè extrudantur, minimè firmos habent ad opus maſticationis quadantenùs peragendum? Quiſnam ingenii acumine leviter prompto donatus, luxum virilis & inſigniter robuſtæ ætatis, tenerrimæ & ſimpliciſſimæ, ac viribus maximè infirmis præditæ, quomodocunque convenire pronunciaverit?

In omnibus ætatibus Diætæ ratio non eſt admodùm negligenda, ſed quia juniorum temperamentum injurias ex eâ parte inflictas facillimè omnium ſuſcipit, atque vires affectibus reſiſtendis impares habet, ideò cautelâ diligentiori iis opus eſt ad iſtiuſmodi errores præveniendos. Ingluvies enim carnis præmaturè ingeſtæ Cruditatum eſt feraciſſima, quæ voraci huic ætatulæ ferè inſeparabiles. Alimentum crudum & indigeſtum humorum putredinem neceſſariò progignit; ex quâ putredine non ſolùm lumbrici generantur, verùm etiam ſymptomata diverſa, & graviſſima, eaque valdè anomala, quibus miſelli intabeſcunt, ſæpiſſimè pendent.

Hîc obiter animadvertam, quòd cruditates infantum ex abundanti quotidie accumulentur, eò quòd nutrices ferè omnes ſtatim ab uſu victûs, qualiſcunque is ſit, eos obdormire nunquam non permittant.

4. Ad pitiſſationem vini, aut liquorum ſpiritibus abundantium imprudenter conceſſam. Hæc etiam Cauſa, ſicut & præcedens, ad fatuam matercularum indulgentiam eſt referenda. Scilicet augurantur, ea quæ ipſis bona & jucunda, & quæ cor ſuum ſollicitudine oppreſſum exhilarare ſolent, neutiquam poſſe infantibus ſuis in vitium vertere. Quaſi verò eadem caliga omnibus pedibus aptari, quaſi crepundia viris, virilia puerulis accommodari poterint! Mehercùle bonæ iſtæ mulieres non ſatis animadvertunt, quàm dura ac tenacia ſunt ipſarum tergora, & quàm molles & teneræ juniorum pelliculæ, nequaquam recordantur, quòd alterius alimentum (ut dici ſolet) fuerit nonnunquam alterius venenum; denique ex animo tollunt, quòd ipſarum ſtomachus fermè oblatrans non niſi bovinâ quandoque ſatietur, cùm appetitus horum languens, & debiliſſimus, panatellæ ægrè digerendæ vix ſufficiat.

Quò propiùs verò ad ſenectutem quiſque vergit, eò magis illi vina convenire ſolent. Quandoquidem calor ſenum languidus ſuccendiculis ſpirituoſis planè indigeat, quæ ex vino copioſè ſuppeditantur, ad naturalis ſui caloris tum conſervationem

tionem tùm incrementum. Quapropter infantum naturæ, utpotè à ſenili longiſſimè diſſitæ, vinum eſt maximè alienum, quorum nervi omnes debiliſſimi eo facilè franguntur, & quorum tenera corpuſcula ſubtili calore vini aut ſenſim colliquantur, aut in flammas febriles præcipitanter ruunt.

Sunt qui vini uſum minimis indulgere volunt, eò quòd carnibus ità præmaturè veſcantur. Nempè coctionem Cruditatum, quibus carnivori infantes ſunt proculdubiò obnoxii. plurimùm promovere vel in hâc ætate vinum apud illos cenſetur. Verùm an error unus ſit altero emendandus, an verò uterque potiùs non ſit aufugiendus, non tàm pluribus diſceptabo, quàm obſervationi eorum tradam, qui infantes pauperiorum victu ſimplici ac ſobrio neceſſariò enutritos, cum iis divitum & luxu ſemper gaudentium inter ſe conferent.

Sanè vina omnis generis paulò liberaliùs ingeſta, quemadmodum & liquores quilibet alii ſpiritibus referti, fermentum naturale ventriculi Puerorum deſtruunt, appetitum proſternunt, tunicas ventriculi comburunt, nec non eas, inſtar pergameni coràm igne nimis arefacti, corrugant; ſed & tunicam nerveam (quod maximi in hoc caſu eſt momenti) ſummoperè lædunt; atque mediante hâc tunicâ univerſos corporis nervos labefactant, & ſpiritus animales in omnimodam confuſionem certo certiùs adigunt. Quod minùs omnium teneram hanc ætatem lædit eſt vinum album, utpotè à Veteribus Frigidum appellatum, non verò abſolutè frigidum, ſed comparatè ad vina alia, ſive ſint rubra, ſive colore fulva aut flaveſcentia. *Galenus* autem pueros nè guſtare quidem vinum, rigidè imperavit.

Omnes Cauſæ ægritudinum infantilium Antecedentes, & mediatæ, quotcunque revera fuerint, aut excogitari poterint, in unâ causâ Proximâ & immediatâ tandem coaleſcunt, nimirùm in Acido longè latèque præpollenti.

Hiſtoria igitur affectuum graviorum, quibus plerumque corripiuntur Infantes hoc ſe modo ferè habet.

Ventriculus ipſorum, à quâcunque causâ id primariò pendet, in Acidam intemperiem nunquam non faceſſit, undè fit quòd alimentum ſuum omne nequaquam in homogeneam chyli ſubſtantiam ritè conteratur, verùm in lac quoddam coagulatum, Anglicè, *a Poſſet*, continuò tranſeat. Inæqualis iſta Chyli, aut nutrimenti conditio, Aciditati prædominanti jugiter nitens, Nauſeam, & Vomitiones, & Ructus acidum redolentes, præ aliis omnibus parit. Si diutiùs res protrahatur, paulatim magis magiſque impalleſcunt, nec non quippiam flaveſcentis aut virideſcentis coloris admixtum decolor vultus oſtendit. Tùm flatibus intumeſcit ventriculus, atque eruptiones flatulentæ ſursùm feruntur. Interim Puſtula Rubra una, aut

aut altera (certissimum Acidi redundantis signum) cuticulâ exurgit, in superiori aliquâ corporis parte, nunc scilicet in genâ utrâvis, nunc in mento, nunc in fronte, aut in colli regione, aut quandoque inferiùs; atque infans indies in deterius vergit. Sed & idem Anhelat, & cum stertore aures astantium feriente nonnunquam spiritum ducit; quo quidem symptomate semper laborare deprehenditur (maximè si carnosior fit) quoties morbus in Acutorum partes transit. Porrò tussiculâ levi, eâque siccâ, & nonnunquam suffocativâ, sæpiùs urgetur: Siccâ quidem tussi ob acrimoniam humorum ramulos asperæ arteriæ valdè sensiles continuò vellicantem; suffocativâ autem propter bronchia pulmonum serositatibus in ea dēpluentibus, neque exitum invenientibus, gravissimè onusta. Quinetiam quia nervosi generis debilitatem maximam habent, atque mollitie temperiei summâ ac delicatulâ sunt donati, ideò vim tussiendi molestissimam ferre nequeunt, atque agitationi pectoris violentæ, quasi suffocati, & nigricantes facie, ferè succumbunt. Sin coagulationes præfatæ ex ventriculo in intestina (quod sæpissimè fit) mox descendant, nunc Tormina ventris, nunc Dejectiones alvi Viridescentes, nunc verò Diarrheas violentissimas producunt. Dum verò in ventre inferiore agitur tragœdia, vel Torminum dolor ingens Febrim Acutissimam accendit, quæ minùs peritè tractata plerisque infantibus vitam eripere solet; vel dolor aliquantùm mitior, & curationi qualicunque imperitæ fortè cedens, in tumorem abdominis duriusculum sæpè desinit, qui in nonnullis aut Rachitidi, aut Scrophulis producendis commodè inservit. Gelatina quædam tremula (proxima lumbricis generandis materia) nunc albidior, nunc fusci aut flavescentis coloris, nunc viridi juncta, nonnunquam spontè, sed sæpiùs à rectâ medicamentorum operatione, unà cum fœcibus excernitur. Fricant interim Infantes sæpissimè suas nares, quod non modò præsentibus Lumbricis contingit (ut mulieres vulgò credunt) verùm & in unaquaque Febre, quæ ab humorum corruptelâ exoritur; acrimonia enim humorum sursùm lata sensiles Narium membranas, tùm in Acutis, tùm in Chronicis affectibus plerisque, tamque in Adultis quàm Junioribus, vellicare aut pungere solet. Tormina ventris memorata Vigilias, inquietudines, querimonias, aut ejulatus noctes diesque efficere solent, quibus quoquo modo compescendis Nutrix toties quoties mammas lactenti admovet, quò induciæ molesto suo officio aliquantisper interponi poterint. Cæterùm si Nutricula rerum domesticarum omnium penuriâ laboret, atque idcircò infantem surdo aëri ejulantem subindè relinquere cogatur, vel si ea mercedi soli inhians (ut nonnunquam fit) nullâ commiseratione versùs plorantem teneatur, ille Herniâ Intestinali, aut

Omen-

Omentali, ad plures ſæpè annos perſeverante vulgò detinetur. Porrò lac vel cibus omnis (durantibus ſc. Torminibus) minùs rectè concoquitur magiſque aceſcit & coagulatur, Febricula ſenſim exoritur, ſitis intenditur, artus omnes flaccidi fiunt, collum non ſuſtinet capitis onus, atque tenellus magis magiſque debilis quotidiè exiſtit. Utque coronis huic miſeræ ægritudini tandem imponatur, Motus Convulſivi, aut membrorum ſubſultus debiliſſimo ſuperveniunt: Et cùm Nervi nullam ulteriorem vim muſculis cordis commovendis, & ſanguini per arterias (Circulationis lege) protrudendo relictam habeant, albedines oculorum ad Cœlos (proprium innocentiæ nullatenus violatæ domicilium) naturâ ſurſum feruntur, atque infans breve vitæ curriculum immaturè conficit, antequam recta ratio edocuerit, quàm ſit revera miſerum in rerum natura diutiùs verſari.

Si Dentitionis ſit tempus, quo malè valent, pleriſque ſymptomatum prædictorum cruciari ſolent, atque inſuper aphthæ, ulcera oris, caliditatis ferè igneæ, (cruſta quaſi inalbeſcens) quæ ante Dentitionem ab ortu primo ſæpiſſimè adveniunt, & nonnunquam ſerius, ſed quæ hoc potiſſimum tempore prædominium habent, os totum adeò interdum exulcerabunt, ut nec mammas ipſas quantumlibet dilectas, neque cochleare queat ſine moleſtia & averſatione admittere os ipſorum tenerrimum, & quaquaverſus exulceratum.

Addam quòd, ore Infantum Aphthis multùm ſauciato, ſæpè accidat, ut neque vagitum aliquot diebus emittere, neque lacrymam ex oculis deſtillare poterint, quamvis oris teneritudine ſumma, & calore intenſo, nec non cæteris pluribus febrim concomitantibus malis, miſerrimè excruciantur. Atque idcirco iis rem bene augurari ſoleo, cùm ex mutis in clamoſos illi vertantur, cumque ſub exitum morbi fletu & plangore tota domus compleatur.

Pueri natu paulo majores Febrilibus ſymptomatis tentati, de Capite affecto, plerumque conqueruntur, cujuſmodi Dolorem rarius Idiopathicum, ſed ut plurimùm ſympatheticum eſſe, nimirum ex Ventriculi & inferiorum partium dyſcraſia pendentem, veriſimillimum quidem videtur.

Quod univerſa hæc, & conſimilia Symptomata immediatè proveniant ab alimenti nimia coagulatione, aut incraſſatione, eaque longè majori, quàm quæ Infantum naturæ quomodocunque convenit, quorum ductus omnes fluidiſſimi neceſſariò debent eſſe, quodque iſtiuſmodi coagulatio aut cuipiam aciditatis gradui jugiter innitatur, aut ſaltem exindè proficiſcatur multo ſæpius quam ab alia quavis cauſa, luculentiſſimè conſtabit, ſi quæ ſenſibus ipſis, aut demum Curationi (quæ Acidum obtundentibus, & Coagulationes ſolventibus optimè inſtituitur) fides certò adhiberi poſſit.

Frequentes Vomitiones gelatinæ tenacis, aut pituitæ cujusdam viscidæ & coagulatæ, ejusdemque nonnunquam viridis; cum vehementius ægrotent; anhelitus eorum sæpenumero acidum redolens, sunt res sensibus admodùm manifestæ.

Quòd viridis fæcum color acido bili admixto se prorsus debeat, observationi plane sensibili illorum, qui experiri amant colorum in viridem mutationes aceto & spiritibus acidis perficiendas, evidentissimè apparebit. Præterea odor dejectionum viridium nunquam non curatricibus acidiusculus appellatus idem dilucidè commonstrat.

Torminum dolor immanis in ventre inferiore, atque una pallor faciei insignis, humorum acidorum prædominium apertè confirmant. Porro quandocunque diris cruciatibus puerulì torquentur, utut sanguineo priùs, & florido corporis temperamento fuerint donati, tamen tùm temporis summè impallescunt, nisi quòd genarum rubore, eoque in pallidum facilè ac citò redeunte, subindè soleant perfundi.

Hic obiter adnotabo, quòd honorem (si quis sit) Novæ Hypotheseωs inveniendæ nullatenus ambiam, neque si Hypothesin aut uspiam excogitaverim, aut quoquo modo stabiliverim, mei esse ducam, omnimoda argumenta invitâ quidem naturâ (ut moris est) cogere, ut dictæ Hypotheseωs veritati fidem faciant. Res siquidem primaria Medicæ Artis, & quæ humani generis saluti unicè inservit, in tali morborum dignotione versatur, qualis Experientia & Curatione ipsa tum fundatur, tum corroboratur. Reliqua enim quæcunque φαινομένων explicatio, quantumvis docta & subtilis habeatur, Sophistam acutum, aut Philosophum impropriè sic dictum, vel ingenium promptissimum non raro ostentare potest; sed Medicum revera peritum, atque Arte sua præstantem, haudquaquam denunciabit. Etenim omnes istæ perbellæ speculationes, & juniorum animis lascivientibus (perinde ac Poëtici volatus) semper admirabiles, sæpissimè nuspiam existunt, nisi in ipsa Inventoris phantasia, atque etiam ab iis, qui Praxi Medicâ minùs omnium fæliciter valent, haud raro solent excogitari. At verò Ideæ Morborum solidæ ac veræ nunquam rectè edisc[u]ntur, nec earundem veritas nisi in ipsa Praxi aut dijudicatur, aut probatur.

Scio quàm obnoxia, & fortasse non immeritò, animadversoribus videatur hæcce notio Acidi à nobis existimati in omnibus Puerorum affectibus insignioribus prædominium habere. Neque tamen disceptabo, nimius in hac re, an singulæ Aciditatis notæ, quascunque homines nasutuli, altercationibus gaudentes, aut negotiis vacui, possunt comminisci, Acido illi, quod in ventriculo Puerorum dominari sustineo, ad unguem quadrent. Votis meis abundè sufficiet (utut in perpolienda notione

tione minus perfectè laborem) si ita fælix fuerim, ut Curationis methodum efficaciorem, ac certiorem eâ quæ hactenus passim obtinuit (quod lubens quidem relinquo iis, qui veritatem dictorum experiri volunt, determinandum) tandem indigitare valeam.

Nihilominus non præteribo quæ Medicorum omnium facilè Princeps, *Hippocrates*, de Causis morborum paulo fusius explicat in libro *de Veteri Medicinâ*: Ut scilicet penitus evincat, Morbos universos non primis, at secundis qualitatibus originem suam debere. Verba igitur sua sic se habent: Οὐ γὰρ τὸ ξηρὸν, οὐδὲ τὸ ὑγρὸν, οὐδὲ τὸ θερμὸν, &c. *Non sicco, neque humido, neque calido, neque frigido, neque horum quoquam hominem lædi existimarunt* (nempè veterum Medicorum præclarissimi) *neque horum aliquo ei opus esse. Sed quod in unoquoque potentius esset, & supra naturam humanam, adeo ut ab ea superari non possit, id lædere censuerunt, & tollere conati sunt. Est autem valentissimum inter dulcia dulcissimum, inter amara amarissimum, inter acida acidissimum, & quod in re quaque summum est. Hæc enim in homine inesse, eique nocere videbant. In homine namque inest & amarum, & salsum, & dulce, & acidum, & acerbum, & insipidum, aliaque infinita, quæ pro copiâ & viribus varias habent facultates. Et hæc quidem mixtione, & mutua inter se contemperatione, neque cernuntur, neque quenquam molestiâ afficiunt. At ubi horum quidpiam secretum fuerit, & per se extiterit, tunc & conspicuum fit, & hominem molestiâ afficit. Quin & ex cibis qui minimè nobis conveniunt, & qui in corpus ingesti hominem lædunt, horum unusquisque aut amarus est & minimè temperatus, aut salsus, aut acidus, aut alio aliquo modo intemperatus & vehemens, ideoque perturbationem in corpore efficiunt.* Et postea, Οὐ γὰρ τὸ θερμὸν ἐστι τὸ τὴν μεγάλην δύναμιν ἔχον, &c. *Neque enim est calidum, quod magnam vim habet, sed ipsum quatenus acerbum, & insipidum, aliaque de quibus dixi.* Rursus, Οὐ διὰ τὸ θερμὸν ἁπλῶς, *Non propter calidum simpliciter homines febricitant, neque ipsum solum affectionis causa est, sed est & amarum & calidum idem, & calidum ac acidum, & salsum ac calidum, & alia infinita; ac rursus frigidum aliis facultatibus conjunctum*, &c.

Ex his, & quamplurimis ejusmodi aliis in libro prædicto fusius explicatis, liquidum est, nostrum Divinum Senem, sapientiâ Medicâ omnibus aliis prælucentem, pro certo determinasse, quòd secundæ illæ qualitates, nimirum aciditas, amaritudo, salsedo, & consimiles, symptomatis caloris aut frigoris conjunctæ, sint ut Causæ morborum principes & efficientes, præcipuè considerandæ. Et proinde addere nullus dubitabo, quod naturaliter sequatur, Curationem ipsam non tam ad calorem frigido extinguendum quàm ad aciditatem obtundendam, quemadmodum & amarum alterandum, salsum contemperandum,

dum, crassos humores incidendos, tenues & nimis fluxos compactiores reddendos, asperos leniendos, ac denique obstructos corporis ductus aperiendos atque infarctu liberandos, imprimis dirigi oportere.

Verùm antequam *Curationem* ipsam aggrediar, operæ pretium fortè videbitur aliquid loco *Prognostici*, ut usu comparatum est, præmittere.

Prognosis autem, prout mihi videtur, potius pendet ab ipsa Curationis methodo, rectâ vel secùs factâ, ut & à Nutriculæ moribus, an scilicet sibi nimium placeat, atque *sola sapiat* (quæ, proh dolor! mœstissima est consideratio) an verò morigera sit, & quæ in mandatis habet, fideliter exequatur, quàm ab infantum ac puerorum ægritudinibus ipsis. Leves enim ex se sunt puerulorum febriculæ, neque tam exardet, aut efflagrat eorum calor febrilis, quàm suo modo paulùm intendi rectius dicatur; nisi cùm Ars inepta Cardiacis igneis & spirituosis nitens, auspiciis admodum sinistris, in auxilium advocetur.

Corpulenti & obesi infantes, pituitâ diffluentes, verticis regionem mollem (pulpæ adinstar tremulæ) & apertam quam dicunt, Anglicè *an open Mould*; ab anteriori ad Posteriorem Cranii Suturam persæpe excurrentem diutius retinentes, Rachitidi, Tussi Convulsivæ, Aphthis difficulter cedentibus, ac tandem Scrophulis, maximè sunt obnoxii.

Macilenti & strigosi sunt omnium tenerrimi, acerrimo calore aduruntur, & in febres pessimi moris, hoc est, summè inflammatorias (pro ratione ætatulæ) & nervoso generi adversas, sunt ut plurimum proclives.

Pueri ex matribus hystericis, teneris, morbosis, fructus horarios aut acetaria (tempore gestationis) continuo devorantibus, aut acida & acerba quæcunque tunc temporis percupientibus, aut ex iis quæ sunt ventricolæ, ac mera abdominis mancipia, aut denique in quibus appetitus insigniter depravati, cujuscunque fuerint generis, regnare solent, hisce inquam parentibus orti, è gravi aliquo morbo difficiliùs convalescunt.

Quicunque alvo sunt laxiore præditi, meliùs sese habent, quàm qui astrictâ.

Tempestas verna, atque æstiva, Febribus citò propulsandis maximè omnium favent, minimè verò tempus autumnale aut hyemale.

A medio mensis Julii ad medium Septembrem Tormina infantibus Epidemica (utpote quorum vires æstus tempestatis annuus tunc penitus exhaurire solet) adeo quotannis increbescunt, ut plures tenelli unico mense, quàm tribus vel quatuor aliis mensibus mitioribus, tum temporis extinguantur.

Convulsiones, aut saltem membrorum subsultus, tenellos hac vel illa ægritudine aliquamdiu debilitatos, aut regimine calidiori

calidiori paulo plus incensos, coronidis loco, ad finem miseriarum, quibus excruciati sunt, ut plurimum perducunt.

Quod ad *Infantilium affectuum Curationem* attinet, nullus (quod scio) omnium Autorum, qui de hisce rebus, sicut & de aliis universis ad curandos morbos spectantibus volumina solenniter evulgarunt, eam satis indagasse nobis quidem videtur. Mehercule morbos multiplices accuratè describere, causas ornatè recensere, signa tam diagnostica quàm prognostica pro more tradere neutiquam neglexere. Semitam diu tritam alter ab altero similibus vestigiis pressit; atque ut plurimum posteri, quæ à prioribus acceperunt, absque aliquo examine maturiori sunt facilè amplexi. Paucissimi quidem fuerunt qui *Indicationes Curativas* alias quam vulgares stabilire sunt ausi, qui observationes ex natura Infantum genuinè deducendas, magis quàm fictitias atque artificio singulari concinnatas, scripto prodiderunt.

De *affectibus Infantum*, optimè omnium, quos mihi perlegisse contigit, tractatum edidit *Sylvius de le Boe*, qui *Acidam* esse veram ac generalem eorum Causam strenuè sustinuit, sed qui partim ob vehementem suum ardorem erga Chymicas quasdam præparationes maximè Volatiles, atque eo nomine calidiores, & partim ob Opiatorum continuum ferè usum; vel in tractatione minimorum Infantum (ut *Doctoris Opiati* non immeritò distingueretur) quod in Theoria doctissimè, simul ac verissimè, magna ex parte stabiliverat, in Praxi planè labefactabat, si non funditus dirueret.

Siquid igitur fundamenti stabilis ad *Infantes* Curandos jacere desideremus, teneritudinem eorum; atque imbecillitatem naturalem præ oculis habere imprimis oportet. Eligenda etiam nobis ejusmodi medicamenta, quæ tenerrimis maximè conveniunt. Etenim quo mitiora ac tutiora sunt remedia quæ adhibemus, eo certius ex animi sententia succedet eventus. Et profectò medicamentorum Nobilium ac Generosorum (uti vulgo dici solent) usus nunquam aptius quam in tractandis *Infantibus* lata medicinæ provincia exulare potest. Quorsum enim inserviunt ignium intensissimorum dies noctesque deflagratio, ad vires mineralium extrahendas, ubi alteratio quælibet facilè peragitur? Quænam obsecro harmonia naturalis excogitari potest inter duritiem metallorum ferè impenetrabilem, & quasi ceream temperamenti junioris mollitiem? Quonam pacto appetitus admodum debilis, qui panatellæ aut ipsius lactis victum tenuissimum ægrè dirigere potest, medicamentorum summè deleteriorum, ac facilè inflammabilium vim causticam poterit sustinere? Quemadmodum alimentum ipsorum simplicissimum, ita & medicamenta iis vulgò exhibenda debent esse simplicia, à naturali suo statu parum recedentia, atque artificii nimis operosi ut plurimum expertia.

Quandoquidem humorum *Aciditas* causa extat primaria omnium affectuum quibus tenera ætas excruciari solet, totum Curationis artificium in Acido expugnando unicè versatur. Sanè nebulæ quamplurimæ oculis tyronum obduci possunt, quo minus veritas sedulo indagatori patefiat. Cæterum si quod verum est candidè pronunciare fas sit; neque operam & oleum perdere efflagitemus, quæ ad Acidum expugnandum rectà tendunt, sola Curationem promovent, quæcunque verò eò non spectant, tenera infantum corpuscula magis, vel minus, saltem lacessunt.

Verùm *Acidi* tractatio *duabus* solummodò *Intentionibus* innititur. Nempe primò; ut Aciditas *præparetur*, atque reddatur idonea, quò melius è corpore eliminetur. Secundò ut Acidum sic ritè præparatum evacuationibus debitis *expurgetur*. Altera sine altera scopum vix attinget; sed vis ambarum, alterius alteri opitulantis, affectus eorum Acutos citò ac tutò amovebit, atque vel diatheses morbosas Chronicas dictas haud parum contemperabit.

Teneræ ætatulæ *Purgatio*, durante scilicet morborum Acutorum vigore, primâ facie discriminis plena, & supra vires esse apparebit. Atqui emolumenti certitudo ex methodo jam describenda pro periculo faciendo apologiam optimam dabit.

Purgatio quidem ipsorum *Adultorum* febribus continuis laborantium eandem periculi simul ac audaciæ speciem inexpertis præ se tulit. Veruntamen eventus ejusdem auspicatus, nuperis Medicorum aliquot imprimis peritorum experimentis plurimum comprobatus est. Primus autem Catharseωs beneficia *vel in ipsis Febribus* evulgavit incomparabilis ille Febrium omnis generis debellator, & Practicus insignissimus Dominus D. *Sydenham*, qui in *Schedula* sua *Monitoria* tribus ab hinc annis typis mandata *Methodum* suam deditâ operâ exposuit, ad Epidemicam hanc Febrim propulsandam, quæ etiamnum grassatur. Atque ita porro exinde promeritus est, quod nobis videtur, ut nullum unquam sæculum (quamdiu medicinæ ars florebit) ejus nomen conticescat: nempe qui pariter Diaphoreticorum tam apud nostrates quàm exteros perperam usitatorum perniciem exitiabilem animo excelso & virili detegere non dubitavit. In operibus suis jamdiu editis, nimirum in *Peripneumonia Notha* (morbo apud nos non ita raro) curanda, ut & in aliis affectibus ingentem Catharticorum usum antea inculcaverat; atque in *Postscripto* Operibus ejus universis pridem superaddito *Febris Hyemalis* nuncupatæ curam in *Purgando* unicè posuerat. Tantus scilicet viri ferè Septuagenarii, ac valetudine maximè infirmâ laborantis ardor in bonum publicum indignè tulit fato jam in procinctu stante impediri, quo minus Observationes suas circa hanc materiam omnibus numeris absolutas in *Aureâ illâ Schedulâ* tandem redderet.

Quòd

Quòd verò *Catharſis* (quanquam inter Arcana Medica haud numeretur, atque mirabilibus Chymiæ vix quicquam debeat) ſit omnium auxiliorum, quotquot ferax hominum Curioſorum inventio unquam excogitavit, revera primarium, inducor quidem ut credam, ob hanc potiſſimùm rationem: nempè quia firmam corporis valetudinem vix quiſpiam obtinet, aut illæſam vel pauliſper conſervare poteſt, qui alvum non habet de die in diem *Catharſi Naturali* mediocriter ſolutam: quæ quidem *Catharſis Naturalis* perindè eſt neceſſaria ad vitam ſuſtentandam; ac cibus & potus noſter quotidianus ad ipſum corporis nutrimentum. Neque enim ratio vivendi magis requirit; ut pars cibi melior & ſucculentior per venas lacteas tranſmittatur; ad debitum nutrimentum corpori præbendum, quàm quòd pars ejus craſſior & deterior (quæ nimis diu retenta halitus noxios, imo venenatos, ſurſùm emittit) naturâ aut arte per ſentinam corporis expellatur. Et profectò eam gloriam ſibi *Purgatio* jure acquiſivit, ut, ex uſu vulgato, nomine *Medicinæ* ampliſſimo ſola omnium inſigniretur.

Septennio nuper elapſo mos mihi fuit in *Febribus Puerorum*, nec non *Infantum* vel minimorum, ſecundùm methodum jam laudatam *Catharſin* adhibere; licèt id in Adultis negligerem: & quantum res ex animi ſententiâ ſucceſſit nequeo facilè narrare.

Quamobrem cùm primùm *Schedulam* præfatam attentè perlegiſſem, eadem animi lætitia perfundebar, ac ſi inſignem aliquem favorem à Numine Divino me recepiſſe contigiſſet. Itaque facillimè adductus fui ad fæliciter experiundam Methodum Catharticam in Adultis, qui ex eadem in Juniorum febribus ſucceſſus optatos ſæpiſſimè fueram expertus.

Prima autem *Indicatio* in curandis Infantum febribus eſt, *Acidum* ritè *Præparare*, quò meliùs id eliminetur. Atque Acida debere Præparari, antequam potuerint cum *Ἀφοζίᾳ* expurgari; facilè conſtabit, ſi naturam Acidi paulum expendamus: nempè ſi incraſſandi & coagulandi vim, quâ idem pollet; ſi generalem obſtructiones pariendi cauſam ex iſto parente quàm ſæpiſſimè oriundam; ſi naturalem omnium liquorum, exceptis maximè ſpirituoſis, in Acidum putredinem; ſi moleſtiam illam maximam, quâ medici ſolent torqueri in iis curandis, quorum corpora acido humore multùm ſcatent; ſed & præ aliis argumentis ſi tormina conſideremus, quæ Purgationes ſine corporis Præparatione debitâ exhibitas; in habitu in acidum vergente comitari ſolent.

Scio quòd vox illa, *Humorum Præparatio*, apud Autores complures legi poſſit. Atque finis propoſitus fuit, ut Catharſis tandem aliquando ſecutura eò fæliciorem eventum haberet. Nempè craſſos humores attenuare contendebant; fervidos

temperare, obstructas vias aperire, vel per poros cutis Diaphoreticis eosdem impellere. Verùm ut plurimùm huic fini nescio quos Syrupos, aquas simplices destillatas, atque ejusmodi nugamenta adhibuerunt, quæ Præparationi sive Alterationi designatæ nihil prorsus contulere. Interim tempus, quod morbo acuto subjugando apprimè necessarium fuit, otiosè quidem, imò pessimè absumebatur.

Hæc verò qualis qualis *Præparatio* ortum suum, ut opinor, duxit à trito illo, verùm non satis intellecto *Hippocratis* Aphorismo §. 1. *n.* 22. *Cocta, non Cruda, sunt Medicanda.* Atque hujus magni Canonis in alienos à re sensus frequentem contorsionem fuisse causam haud minimam equidem existimo; cur Medici tot celeberrimi multis retro sæculis ne hilum ferè somniarunt de Purgationis beneficio in Febribus Continuis. Nempè cùm Febrium primi insultus (& maximè postquam ægrotantes lectulo calidiori fuerint aliquamdiu incarcerati,) Cruditatis signa evidentia sæpissimè exhibeant, Medici astantes utut in Praxi aliàs egregiè versati, statim ad sudorifica tanquam unicum Asylum plerumque confugiunt, ad Catharseωs autem mentionem non minùs ipsi quàm ineptæ nutrices magnoperè exhorrescunt.

Nec me præterit, quòd Autores aliquot de Catharsi in Febribus, sicut & de aliis ferè omnibus, disputationes prolixas instituerint, sed si rem ipsam paucis complecti liceat, potiùs ad implendam paginam, ad animum lectoris occupandum, atque ad doctrinæ copiam ostentandam, quàm ad veritatem ipsam sive illustrandam, sive determinandam verbosè collimarint. Magnum hujusce ævi ornamentum & lumen, *Sydenhamius*, insolitâ animi fortitudine ac ingenio non vulgari præditus, hanc rem de quâ alii planè verba dederunt, tum ratione multiplici comprobavit, tum factis, hoc est, Praxi ipsa pleniùs absolvit.

Præparatio humorum Crudorum in Febribus usitata, per Alexipharmaca ac Sudorifica, magis ad humores Crudiores reddendos, quàm ad Coctionem veram introducendam spectat. Profectò ista immaturam potius ad mortem præparant, dum Cruditates ex imis corporis partibus sursùm ad Caput impellendo, Phrenitides, Convulsiones atque ejusmodi deploranda Symptomata certo certius arcessunt.

In principiis Febrium (sive sint Essentiales, sive symptomaticæ) siquidem præ Coctionis lentâ expectatione evacuationes necessarias in crastinum produceremus, tempus illud opportunum sæpe irrevocabile celeri pede præterlabitur. Tempus illud, quo fundamentum omne Curationis secuturæ illico jaciendum fuit, quo demùm vires constant, quo ferè solo evacuationes emolumento esse possunt, sub Cardiacorum insulsa administratione,

ſtratione, vel Chymicorum febrifugorum fallaci experimento, paulatim fugit, atque æger nuperrimè athleticus, furibundus nunc denique redditus, miſerrimè perit. Adhæc affirmo, quòd non obſtante hominum cæco præjudicio, evacuationes opportune celebratæ Urinam, quæ Cruda apparuit, ad Coctionem exoptatam, atque unà ægrotantem ad incolumitatis propiorem conſpectum citiùs ac certiùs ducat, quam quodlibet aliud quantumcunque illud fuerit, quod nobis innoteſcit, humani ingenii tentamen.

Præparatio igitur, de qua nunc agitur, nequaquam eſt aggredienda *Sudorificis* propriè dictis, hoc eſt, corpus excalefacientibus, quæ nullo nomine teneris Infantibus aut puerulis proſunt ſed multifariam lædere deprehenduntur. Quandoquidem res prorſus temperatæ Aciditatem prædominantem ſecurè abſorbebunt, ebullitionem paulatim lenient, atque Anodyna potentia ac tuta ſunt evaſura. Talia ſunt: *oculi* & *chelæ cancrorum*, *teſtæ oſtreorum*, *concharum*, *os ſepiæ*, *cortices ovorum*, *creta*, *corallia*, *corallina*, *margaritæ*, *mater perlarum*, *lapis Bezoar uterque*, *c. c. uſtum*, *ebur uſtum*, *os è corde cervi*, *raſura c. c. unicornu*, *bolus Armena*, *terra ſigillata*, *lapis hœmatites*, &c. Inter compoſita, *pulvis è chelis 69. compoſitus*, *lapis è Goâ*, *ſpecies Confectionis de Hyacintho*, facilè primas obtinent.

Ante omnia hîc animadvertam, quòd, nè liberalitas Medicorum versùs egenos ſummè neceſſaria quoquo velo retardetur, pretioſa illa medicamina ex *Indiis* longè advecta (quantum in me eſt obſervare) non magis benignos effectus edant, quàm quæ viliori conſtant pretio, & quæ, in uſum humani generis multiplicem, nunquam ſatis colenda Divini Numinis Providentia ubertim ſuppeditavit.

Eapropter etiam *Magiſteria* lapidis alicujus pretioſi apud multos ampliſſimis præconiis celebrata, nullis ego laudibus efferre poſſum. Certè nativas quæcunque ſunt vires alienis commutarunt. Quæ potenter abſorbere Acidum apta nata priùs fuerunt, Acido-dulcia jam reddita, Arti planè debent; quod ad idem minùs valeant.

Nullam mentionem conſultò feci *Salium Volatilium*, ſive ſint *Oleoſa*, ſive *Spirituoſa*; non *Bezoardici Mineralis*, *Lunaris*, aut *Solaris*; non *Spiritûs ſalis Armoniaci*, non *Cornu Cervi*: quorum tamen Spirituum uſus haud prorsùs improbandus eſt vel in tenellis: nempè quia acidum abſorbendi facultate excellunt, verùm eos ſummâ cum cautione in tenellis uſurpandos eſſe, propter calorem non exiguum eoſdem concomitantem, adverti velim. Ideóque nec elogiis hîc ſunt prædicanda *Salia Lixivialia*, neque *Aquæ Cardiacæ* calidiores, quales *aqua pœoniæ compoſita*, *epidemia*, *cœleſtis*, *mirabilis*, *cinnamomi fortis*, & ſimiles qualeſcunque, niſi hæ minimâ quantitate aliis temperatori,

peratioribus adeò diluantur, ut vis earum calefaciens ſapori ferè inſenſibilis fiat. Etenim quæ corpus valdè calefaciunt, quocunque nomine honorifico ea nobilitentur, ceu pretium aliquod inæſtimabile præ ſe ferant, ceu ſalutem ferè immortalem fronte durâ promittant, corpuſcula puerorum, & multò magis Infantum, facilè colliquabunt, naturalem omnem calorem vel ſenſim depopulabuntur, vel in febrilem tandem vertent, ac denique tenerrimæ ipſorum ætatulæ non magis conveniunt, quàm lacticinia & panatellæ ſtomachum aratoris oblatrantem poterint compeſcere. Quibus ductus rationibus *Galenus* uſum *Theriacæ* ipſius, utut ritè præparatæ, quam tanquam unam ferè omnium *Panaceam* ampliſſimis laudibus in cœlum uſque ſuſtulerat, Pueris tamen Sanctè interdixit.

Quòd prædicti Pulveres Temperati Acidum abſorbere ſoleant, eſt res ita vulgò nota, ut probatione nullatenus indigeat. Quòd verò *Anodynorum* tutiſſima, ut & ſemper certa & indubitata in *Torminibus Puerorum* ea ſint futura, luculentiſſimè apparebit, ſi doſi multùm liberaliori quàm vulgari, hoc eſt, ſufficienti ad finem propoſitum exhibeamus. Adhæc, audacter eloquor, quòd prædicti pulveres rectè exhibiti Tormina eorum quæcunque, & inquietudines undecunque natas, niſi ob partium Principalium inſignius aliquod vitium nihil ſpei ex medicinis qualibuſcunque ſit reliquum, eadem certitudine compeſcuerint, quâ certi eſſe poſſumus *Rhabarbari* vires Purgativas demùm futuras.

Si in violentâ aliquâ inflammatione aut turgeſcentiâ humorum tantummodò ſex uncias ſanguinis Adulto detraheremus, cùm viginti ad minimum fuerint neceſſariæ, non eſt quòd Venæſectionem tanquam minùs propriam Curationi inculpemus, ſed parcior illius Remedii potentiſſimi uſus eſt unicè incuſandus. Similiter ſi pulverum prædictorum uncia una aut altera fuerit requiſita ad ægritudines Infantum quibuſcum corripiuntur demulcendas, quid magni ex drachmæ unius aut alterius (eodem temporis ſpatio quo uncia fuit neceſſaria) uſu imperfecto, liceat expectare? Medicamentorum exquiſita notitia eſt exigua, nè dicam minima, pars boni & periti Medici. Uſus medicamentorum rectus ad intentiones Medicas integrè ſatisfaciendas, adaptatio tum generis, tum quantitatis medicamentorum particulari ægrotantis temperiei, idque à morbi præſentis perſpectâ penitus naturâ; dignotio temperamenti conſummata, & potiſſimùm in Adultis an ſit ſanguineum, an verò Melancholicum; an ſcilicet febris ſanguinem maximè exagitaverit, an verò Spiritus ex tumultu deficiant, & vires fuerint enervatæ: denique Diætæ recta inſtitutio, ſunt omnia longè excelſioris momenti ad Medicum Optimum ſtabiliendum, quàm Præſcriptorum Medicinalium apparatus, undecunque colle-

collectus fuerit, numerosissimus. Sin illud minùs verum fuerit, Pharmacopola Receptorum Doctissimus Doctorem eruditissimum in re Medicâ facilè superabit, ipsum Pharmacopæum servulus garrulus confestim æquiparabit; nec non nutricula, aut saltem locutuleiæ, & compotrices fæminæ libris Receptorum Hæreditariorum turgidis jamdiu locupletatæ, palmam tum à Medico quantumvis docto, tum à Pharmacopæo in Præscriptionibus Medicis utcunque versato, fortè fortunâ reportabunt.

Verùm ut institutum prosequar, *Infanti anniculo Febricitanti*, aut *Torminibus* (ut plerumque fit) *excruciato*, hujusmodi præscriptionibus succurrere soleo.

℞. Pulv. è chel. 69. comp. margar. pp. ā. ʒj. M. F. pulvis in vj. p. æ. dividendus.

Vel ℞. Bezoard. Orient. margar. pp. ocul. 69. pp. ā. ʒß. Specier. confect. de hyacin. ℈j. F. pulvis similiter dividendus.

Vel ℞. Pulv. è chel. 69. simpl. ʒj. ocul. 69. pp. ℈ij. cochinell. gr. vj. M. F. pulvis tenuissimus in vj. chartulas dirimendus. Sumat unam quamprimùm, repetatur (si res urgeat) bihorio post, ac deinceps quartâ quâque horâ, nisi somnus intercedat, per duos primos dies. Exhibeantur verò Pulveres, in cochleari Julapii sequentis, superbibendo cochleare alterum.

℞. Aq. lact. alexit. ℥iv. ceras. nigr. ℥ij. pæon. comp. epidem. ā. ʒij. Sacch. perlat. ʒß. M. F. Julap.

Vel ℞. Aq. puleg. lact. alexit. ā. ℥iij. Syr. caryoph. ʒvj. M.

Vel ℞. Amygd. dulc. excort. n. x. contund. in mortar. sensim affundendo aq. hord. aut. aq. lact. alexit. ℔ß. colatur. adde aq. cinnam. ten. ʒvj. Sacch. albiss. ℥ß. M. F. Emulsio.

Nonnunquam Julapio summè Perlato (omissis aliis) uti soleo, vas diligenter agitari monens, antequam effundatur.

℞. Aq. ceras. nigr. ℥iv. totius citri ℥ij. mirab. margar. pp. ā. ʒij. Sacch. albiss. ℥ß. M. F. Julap. Perlatum; de quo capiat cochlearia tria, ut priùs.

Sin molestâ Tussi opprimatur Infans, capiat subindè de Mixturâ aut Linctu quodam molliori cochleare dimidium, interim pulveres supra scriptos parciùs assumens.

℞. Corallin. pulv. è chel. 69. simpl. ā. ʒjß. Syr. capill. Ven. de althæâ ā. ℥j. de Balsam. Tolut. ℥ß. aq. papav. rhæad. ℥ß. ad diluendum. M. Bolus Armena sæpè talibus propriè admiscetur, utpotè catarrhos in pulmones depluentes potentissimè sistens. *Succus Pulegii*, in quo calefacto solvitur saccharum can-

 dum,

dum, paucis remediis cedit. *Oleum amygdalarum dulcium* etiam optimè conducit, si palato infantuli paulùm arridere deprehendatur. Item *Sulphur vivum*, aut *flores sulphuris* (mirâ exsiccandi, penetrandi, imò & compactos humores in quâcunque corporis parte discutiendi; facultate præditi) acidum absorbentibus additi. in habitu phlegmatico, maximè sunt ex usu. Neque enim *Sulphur* noxiam aliquam aut deleteriam facultatem obtinet (prout *Crato*, aliique egregii nonnulli viri immeritò quidem somniarunt) sed potiùs vi alexipharmacâ, expulsoriâ, & corruptelæ humorum oppositâ, maximè valet.

Repetitio *Pulverum* prædictorum rarior, vel frequentior, non est exquisitè definienda nisi pro ratione symptomatum, quatenus aut mitiora sunt, aut graviora. Id duntaxat repetam, tormina omnia, inquietudines, & vigilias Infantum, Testaceis aptè exhibitis æquè certò demulceri, ac dolores aut vigilias adultorum ipsis Narcoticis ad tempus tolli.

Hîc autem, qui vel Praxin Medicam mediocriter delibaverit, objiciat, quòd ejusmodi *Pulverum* exhibitio nihil Novi præ se ferat. Cui duntaxat refero, ineptum quidem, insipidum, parcissimum eorum usum, atque nulli omninò intentioni ritè satisfacturum, diu nimisque fuisse pluribus notum: at verò neque tam repetitam, neque tàm magnam eorundem dosin, neque subsequentem purgandi necessitatem fuisse hactenus literis consignatam. Nota est fabella) quàm & quicunque volet ad rem hanc nostram transferat) de lepido quodam, qui cùm astantes gloriosè provocasset, ut ovum alterutri extremo immobile collocarent, neque quisquam eorum, varia tentans, mysterium penetrare valeret, ipse utrumlibet ovi extremum mediocriter frangens, admirationem omnem derepentè tollebat, & simul risum commovebat. Id quippè cognitum, toti sodalitio jam fuit facillimum.

Tertio die à quo sum advocatus, nisi *Variolæ*, *Morbilli*, aut *Febris Scarlatina*, caput attollant, purgandum esse præcipio, nempè *infantem unius anni*, in hunc ferè modum:

℞. Syr. de cichor. cum rheo ʒij. rhabarb. el. pulv. gr. xv. aut ℈j. aq. lact. alexit. ʒj. vel cinnam. ten. gut. *xxx*. ad diluendum. Misce.

Vel ℞. Syr. de rhamn. cathart. ʒjss. vel ʒij. pulv. diasen. gr. viiij. M.

℞. Pulv. *Comit. Warvicens.* in nuperrimâ editione Pharmacopœiæ *Londin.* descripti, aliis pulv. *Cornachin.* gr. vj. Sumat in cochleari aq. ceras. nigr. sacchari tantillo edulcoratæ.

℞. Amygd. dulc. excort. n. iij. Contund. in mortar. marmor. sensim affundendo aq. hord. aut aq. alicujus simpl. ℥j. vel ℥jss. colat. dissol. mann. opt. ʒiij. vel ℥ss. M. F. Emulsio cathartica.

℞. Elect.

℞. Elect. lenit. ʒij. vel iij. solve in aq. lact. alexit. ℥j.

In symptomatis ἀτόποις, ex summâ humorum putredine oriundis, sæpè ex usu est *Æthiopis Mineralis* inferiùs descripti grana vj. vel Mercurii dulc. gr. iv. admixta in mortario vitreo, cum florum sulphuris tantundem, in Syrupi alicujus grati cochleari parvo, nocte catharsin præcedente, exhibere.

Si ægrotus infans ad tres vel quatuor annos jam assurrexerit, vel si Dentitionis negotium sit maximâ ex parte absolutum, & præsertim si lumbricorum aut putredinis humorum gravioris aliquamdiu contractæ sit suspicio aliqua notabilis, Bolus ex istiusmodi præparationibus apprimè conveniet, atque potest confici, cum mivâ cydoniorum, vel cum cortice citri condito, per setaceum trajecto.

Ejusmodi Boli illis haud parum conducunt, quorum alvus est vulgò constipata, & medicamentis difficilius solvitur, utpotè Præparantes, quo Catharsis manè insequenti instituenda faciliorem ac meliorem protinus edat effectum.

Nonnunquam etiam regioni umbilici *Emplastrum* sequens, aut consimile, adhibendum impero.

℞. Aloes Succotr. ʒj. fol. sabin. summit. centaur. min. flor. chamæm. pulverat. ā. ℈j. terebin. Ven. qs. f. Empl. cujus margini illinatur paulum Emplastri è Cymino, quò meliùs parti adhæreat. Interdum & cæteris Colocynth. ℈j. addere licet.

Nullum omnium medicamentorum Purgantium novi magis accommodum ætati puerili, magisque ex se innocuum notissimo, atque usitatissimo *Rhabarbaro*, quod febrium tenellorum materiam blandè admodùm, & tutò subtrahit, quod ventriculum, imò & totum corpus vitiosis humoribus prægravatum, tum leniter expurgat, tumque strenuè corroborat, quodque eo nomine infantibus, pueris, prægnantibus, senibus, & ex morbo aliquo jam imbecillis, maximè quidem convenit. Titulum *Hiera Rhabarbarum* profectò æquiùs meretur, mirè collaudatâ apud veteres, nec non à recentioribus etiamnum celebratâ, & in Pilulis omnibus Officinalibus locum primum, sive basin, tenenti *Aloe*, quæ ob amarorem suum insignem non exiguam laudem quandoque postulat, verùm ob acrimoniam, corrosionem, & calorem quem corpori summum impertit, aliquam subit, nec immeritò, infamiæ labem.

Ab operatione Lenitivi alicujus purgantis, Pulvis prioribus consimilis est vesperi injungendus, & postea repetendi sunt ter vel quater in die; temporibus opportunis, pro duabus aliis Nyctemeris; & rursùm tertio die iteranda est Purgatio, cujus quantitas tunc demetienda est pro ratione operationis priores.

His ritè peractis plerumque cessant graviora omnia symptomata, vel saltem multùm leniuntur, ut proindè in vado jam res sit, quæ in extremo discrimine paulo ante fuerat.

Pueris aliquantùm provectioribus eadem Methodus (sub quacunque Forma perficiatur) humores primùm Præparandi, dein Expurgandi, tutissimo usui esse potest, proportione alterutrius medicamenti, secundùm Ætates, diligenter observatâ.

Notandum est, quòd prima Catharsis quam Pueris Febricitantibus adhibemus, sit non tantùm è Lenitivis, verùm etiam dosis eorum plerumque sit mitior, quàm aliàs fieri debet; quodque nocte primam Catharsin præcedenti Enema mitissimum è lactis vaccini unciis quatuor saccharo dulcorati, & salis tantillo addito in alvo astrictâ, sit nonnunquam injiciendum.

Insuper ad vim primæ istius Purgationis accelerandam, atque defectum medicamenti Cathartici (si quis tunc sit) supplendum, *Crystallorum Tartari* scrupulus unus, aut alter, in cochlearibus aliquot jusculi avenacei tenuioris, aut similis, solutus, tutissimè atque efficacissimè exhiberi potest.

Verùm imprimis cavendum, quòd *Crystalli Tartari* sinceri, & ritè præparati, in usum vocentur, non autem adulterini isti, & vulgò venales, quorum pretium ferè idem est, ac *Tartari* ipsius *Crudi*.

Si Infantem carnosum, obesum, aut temperamento humidissimo atque in acidum degeneri constantem, ægrotatio aliqua difficilis (idque tempore brumali potissimùm) corripiat, ut putredo acetosa duabus Purgationibus in hunc modum exhibitis nequeat in totum superari, tunc in eadem methodo ad vicem unam aut alteram adhuc persistere oportet, donec ægritudo omnis penitus evanescat: nisi quòd diei unius aut alterius intervallum præfatis diebus, in quibus Pulveres Acidum alterantes erant exhibendi, debeat superaddi.

Nec incommodi quicquam observare unquam potui ex toties repetitis Purgationibus in temperie contumacissimâ, sed vires priùs enervatæ gradatim redintegrari sunt semper visæ.

Id solummodò cavendum in Puerulis Purgandis, quòd nulla unquam occasio, quæcunque ea sit, viribus fortiorem Catharsin iis adhiberi postulet.

Quamobrem hîc præterire non possum quæ maximus rei Medicæ magister, *Hippocrates*, in libro *de Medicamentis Purgantibus* scitè, sed minùs rectè intellecta, didicit: *Quicunque igitur à febribus fortibus corripiuntur, his medicamenta purgatoria dare non oportet, donec remiserit febris. Sin minùs, saltem non intra quatuordecim dies. Carnes enim ipsorum & ventres, quum calidi sint, medicamentum assumunt, & nihil depurgantur, & febris major fit, & color evertitur, & morbi regii speciem præ se ferunt. Commotâ enim bile, & non purgatâ, non sorbere vult æger, neque bibere, sed omnia abominatur, & plerumque perit. At si hàc die superstes maneat, & unà cum purgatione remittat febris, sanus fit. Quapropter in febribus vehementibus medica-*

menta

menta purgatoria exhibere non oportet. Verùm si alicui opus fuerit, infusum per Clysterem adhibere potes, quotiescunque volueris. Hoc enim minoris periculi est.

In his verbis Magistri nostri Observandum est. 1. Eum verba facere de *Febribus Adultorum*, quæ *fortes*, vehementes, atque Ardentissimæ esse solent, non verò intelligenda esse de *Febribus Infantilibus* aut *Puerilibus*, cujusmodi sunt naturâ *mites*, & minùs ardere aptæ. 2. *Medicamenta Purgantia* sui temporis fuisse vehementia, *fortissima*, nec non dicta Deleteria, ut *Elaterium*, *Colocynthida*, *Helleborum*, & similia; nostrorum verò Lenitivorum pleraque Mitissima, imo maximè Temperata, si non quædam actu *Frigida*, fuisse ejus sæculi sapientibus adeò incognita, ut *Antipodes*, ut *Novum Orbem*, ut denique *Artem Typographicam*. 3. *Hippocratem* loqui de Febribus in naturali suo statu, & sibi alias permissis, sicut & descriptiones suæ Morborum Epidemicorum verissimè atque accuratissimè sese habent; non verò de Febribus intelligi ipsum fas est, quatenus Ars futurorum sæculorum, & maximè præsentis hujusce seculi, utcunque invidis præsentia malè audire solent, provectior quidem & maturior (quod posteri gratâ memoriâ, ni maximè fallor, recolent, & facilè confitebuntur) tandem didicit, eas ad purgandum ritè Præparare, atque earum truculentiam liberaliori Adultorum venæsectione, die præcedenti catharsin habitâ, multùm temperare, aut etiam perdomare. 4. Considerandum est, *Hippocratem* hîc docere, quòd si Febre detentus medicamentum Catharticum assumat, atque ejus diei periculum fortè effugiat, ipse statim, id est, *eâdem ipsâ die* in sanitatem incolumis redeat. Quod verum quidem esse, & Pueros Febricitantes eadem ipsa die, ab operatione primæ Catharseως absolutâ, symptomata febrilia universa, (id autem imprimis tempore verno aut æstivo) statim excussisse sæpè sæpiùs vidi.

His itaque præmissis dico, *Hippocratem* rectè sentire, de Purgantium medicamentorum deploratis affectibus, prout *Pharmaca* sui sæculi *fortissima* in *Febribus Ardentibus* imperitè, nempè *Venæsectione* haud præmissâ, exhibebantur. At verò si in Adultis, & præsertim Sanguineis, aut Athletico temperamento donatis, die Catharsin præcedenti, sanguis liberali manu detrahatur, atque Lenitiva nostra proximâ exhibeantur; aut si Juniorum corpora Testaceis, & ejusmodi acidum contemperantibus Præparentur, quo meliùs causa Febris primaria radicitùs expurgetur, via ad sanitatem celerior, imò securior sternitur, quàm Cardiacis aut Diaphoreticis quibuscunque fieri potest.

Videtur autem mihi (ut id obiter dicam) ea esse vera & principalis ratio, cur *Catharsis* apud Medicos benè doctos in Acutis Morbis hactenus ita malè audiverit: nempè quia iidem

plaustrum equis, ut aiunt, *præponere* solerent, hoc est, Catharsin Venæsectioni præmitterent, aut saltem posthabitâ sectione venæ, ubi apprimè necessaria fuerit, Catharticum solum, idque è fortioribus, temerè propinarent.

Quod ad *Venesectionem Puerorum* attinet, quamvis materiæ Febrilis in Pulmones metathesis insignior, & *Tusses Convulsivæ*, eam in minimis Infantibus quandoque exigant, tamen apertè constat, eam non esse medicinam iis naturâ consentaneam, neque magis huic tenerrimæ, quàm decrepitæ ætati accommodam. Et proindè minimè necessarium duco ejus auxilium implorare in quibuscunque Infantum affectibus, nisi in Tussibus istis Convulsivis, vel ubi Febrim subitò exortam Tussis importuna concomitari solet; nisi & in Contusionibus gravioribus, quæ nonnunquam contingunt. Etenim rarò aut nunquam Infantes victu tenuiori & minimè lauto nutriri soliti verâ Plethorâ (utcunque fuerint floridi) laborare sunt habendi. Humiditas iis inest, quâ diffluere omnes solent, atque ejusdem Humidi in Acidum præternaturalis ac facilis conversio, est omnium illis ægritudinum causa. Neque credam, sanguinem corpore eductum posse Humidum temperamentum, idque præsertim in Acidum jam degeneratum, propriè corrigere.

Sunt qui pertinaci Contradicendi cupiditate ducti omnimodum mittendi sanguinis usum, vel in Adultis, incusant aut reformidant. Nimirùm hi sunt *Helmontii* illius nunquam iracundi, & rationi medicandi veteri semper amicissimi, sequaces discipuli; *Arcanorum* tantorum fortunati hæredes, ut nec Ars Medica, nec Respublica eorundem Notitiâ unquam fuerit digna. Nimirùm & hi sunt qui *Chymiæ* cujusdam non vulgaris, Medicis omnibus peritis planè ignotæ, quæ non nisi mirandos effectus producere solet, *Adeptos* & *Philosophos per ignem* sese venditant.

Testacea omnia validè exiccant, eaque de causâ affectibus ab humiditate nimia pendentibus, sicut & naturis eadem abundantibus, propriè conveniunt. Puerorum autem temperies humidissima est, eò quòd omnium mollissima. Quin & leviusculâ astrictione sunt eadem prædita, quæ ustione deperditur, quanquam ustio calorem, imò & acrimoniam non exiguam impertit, quod in Calce viva, ut & in Chymicis quamplurimis medicamentis, manifestò apparet. Cæterùm & Aciditatem potentissimè obtundunt, quæ humiditatis aqueæ putredinem perindè sequitur, ac ignem calor. Porrò *Testacea* nullam calefactionem teneris corpusculis præbent, qua potissimùm consideratione ductus eorum usum omnibus aliis medicamentis in Puerulis curandis longè antepono.

Sed est & aliud, propter quod hujusmodi *Testacea* in Pueris tractandis prædico. Ventriculus ipsorum fermento quodam voraci, ne dicam insatiabili, imbuitur, cui tantisper compescendo

pescendo Liquida sola minùs valent. Siquidem aut obtundi debet Butyro orificio ventriculi superiori diu innatante, aut panatellis, vel fartis farinaceis, haud ita confestim ventriculo depulsis, nutriri discupit. Atque ægrotantes Puerulos non semel observavi vix alia causa languescere, quàm quòd eos Nutrices *victu tenuiori ac nimis liquido* reficere solerent. Quapropter *Testacea* multis nominibus Puerorum naturæ sunt idonea, neque impressionem sive alterationem quam in ventriculi regione faciunt, ita celeriter ac liquida medicamina quæcunque deperdunt.

Ut nihil dicam de *Avibus* quamplurimis *Picâ* sive appetitu depravato (quod Pullariis notum) debilitatis, quæ arenâ cibo inspersâ, atque unà deglutitâ citò convalescere solent.

Testaceorum nomine, non solùm propriè dicta intelligi, sed & *Corallia*, *Cretam*, *Corallinam*, *Bezoar* utrumque, & similia, eadem ferè facultate Acidum absorbendi conspicua, & naturis affinia, licet pleraque stirpis prorsùs alienæ designari volo.

Hujusmodi medicamenta quidem diu in usu Medico fuerunt, verùm usus eorum rectus, & naturæ puerili maximè accommodus, aut nullatenus innotuit, aut opem ferè nullam hactenus tulit. Perminuta enim illorum dosis planè effecit, ut ad alia minùs tuta, imò naturæ puerorum contraria & noxia (intelligo *Opiata*) quilibet Medicorum, in Vigiliis & Doloribus compescendis, jamdiu transiret.

Atque hìc me non fugit scomma quoddam super hac re à Medico celeberrimo in me olim missum. Nempè cùm ad subveniendum Puero Nobili, maximarum facultatum hæredi, curæ meæ demandari solito, & febre periculosissimâ tum languescenti, meo monito accerseretur, atque ille *Narcotici* exhibitionem statim proponens, me ejusdem usui maximè reluctantem inopinatò offenderet, *tu* inquit, *more exoleto, non hodierno, si ita sit animus, medicinam facere videris*; cui ego: neque, ut mos incessit, Pueris medicinam quidem aut facio, aut unquam me facturum credo. Cùm enim ex prædictorum usu, non minùs certus sim, imò longè certior (ni plurimùm fallor) & saltem tutior, in Torminibus compescendis, vigiliis sublevandis, doloribus quibuscunque leniendis, & denique in diarrhæis sistendis, ac est quilibet alius (quantumlibet *Narcoticæ* vulgo æstimantur) cum maximo vitæ discrimine, per id genus medicamenta.

Nullus, quod scio, *Opiatorum* insanus admirator eorum usum in *Debilibus*, imò *Debilissimis* naturis unquam laudavit; licet in eisdem nonnulli *Opiatorum* usum tacitè persequerentur. Nempè Proverbium illud animo tenaci fortè complectentes, quòd *Mortui obmutescant*. Verumenimverò cùm Pulsus juniorum sit debilissimus, temperies naturâ tenerrima, & vires

sint

ſint admodùm infirmæ, neutiquam mihi conſtat, cur incertis & periculoſis medicamentis, quando tutiora, imò tutiſſima ſint æquè in promptu, ægrotanti Puerulo ſubvenire contenderemus.

Adjiciam & illud, quòd ex quo mihi abundè innotuit *Teſtaceorum*, atque ejuſmodi, vis prorsùs *Anodyna*, imò *Infantibus Soporifera* (dummodò doſi ad finem attingendum requiſitâ tum exhibeantur, tum repetantur) vix quæpiam eorum ægritudo, quantumvis dolorifica, minimam *Narcoticorum* propriè dictorum delibationem poſtulare mihi viſa eſt.

Ut autem in nullis Infantum affectibus pharmacia *Opiatica* eſt probanda, ita neque in eiſdem *Medicamentorum Calefacientium* (quantumlibet nomine *Cardiaco*, aut *ſalutifero* vulgò inſcribantur) uſum, ſaltem liberaliorem, laudare unquam poſſum. *Cardiaci* nomen affabrè, & ſingulari artificio inventum fuit, ad mulierculas omnes blandè demulcendas, ad facilem captum ruricolarum ſæpè à medicis peritis longè habitantium, atque à bonis in vicinia matronis medicinam Eleemoſynariam cum laude facientibus *Cardiaca* ad omnes morbos reportantium, & denique ad Ignorantes univerſos ſummâ oblectatione nunquam non perfundendos. Quis enim ex *Cardiaco* propinato malum aliquod ſuſpicetur? Et tamen res eſt aliquantum dubia nonnullis emunctæ naris Medicis, *an* eorum qui citra violentiam diem obierunt, *plures ex Morbis vel Cardiacis revera interierint.* Quicquid enim morbi ſymptomata exaſperare ſolet, ſitim auget, linguam aridam facit, aut quoquo modo febrilem flammam intendit, naturis omnium tenerrimis, & vires illatæ injuriæ ferè nullas opponentibus minimè quidem convenit. Et profectò diverſa nocumenta, nè dicam exitialia, ex regimine puerorum Calidiori iterum atque iterum ſupra adverti, cùm ex uſu Temperatorum prædictorum, quotieſcunque is fuerit, ne unum quidem incommodum obſervare unquam licuerit.

Hìc Objiciet aliquis, quòd ex durâ, & penè Saxeâ medicamentorum prædictorum ſubſtantiâ, *Obſtructiones* neceſſariò progignantur, quòdque res ejuſmodi indolem Puerorum tenerrimam, & vias omnes minimas, propter partium exiguitatem, procliviores Obſtructionibus reddere debeant.

Cui dubitationi quò meliùs ſatisfaciamus, conſiderandum eſt, parentem *Obſtructionum* ſolemnem & legitimum eſſe *Acidam Intemperiem*, quam ſæpè contrahere ſolent *Infantes*, ex ipſa Aeris frigiditate, atque ex temperamenti ſolâ teneritudine, utut victus tenuiſſimi, ac limpidiſſimi ratione utantur. Ideò & quæcunque *Acidam Intemperiem* corrigunt, contemperant, aut obtundunt, & Coagulationes ſoluere apta nata ſunt (quod imprimis ejuſmodi res faciunt, & ſine caloris tantilli additamento) Obſtructionibus ſubmovendis, & reliquæ ſymptomatum

catervæ

catervæ ex hâc ansa pendentium citò devincendæ maximè sunt idonea.

Alii fortasse crimini dabunt, quòd abdita, & in Scholis Medicorum jamdiu celebrata de *Crisibus* doctrina interim negligatur, quodque *Dierum Criticorum computatio* veteribus ad unguem instituta, & ab iis, qui res minùs intelligibiles maximè admirantur, etiamnum prædicata, in oblivionem nobis abeat. Subjicio igitur, cùm *Crisis* sit repentina mutatio in morbo facta, vel ad salutem, vel ad mortem, eam, quatenus summâ diligentiâ observare licuit, ab ipsa Curationis Methodo (idque maximè in tenellis, de quibus hic res agitur) in totum pendere, atque à solertiâ artis vel imperitiâ aut accelerari, aut produci. Etenim cùm Evacuationibus generalibus tempestivè adhibitis Curatio principaliter innitatur, Cruditates febrim committentes citiùs, quàm aliàs fieri solet, concoquuntur, pars materiæ morbificæ statim eliminatur, & reliqua viribus impar medicamentis deinceps administratis faciliùs cedit. At verò cùm *Diaphoreticis*, & *Cardiacis* dictis exagitari soleant humores, aut in majorem confusionem spiritus quotidiè subvertantur, atque res permittatur solis *Enematis*, quæ ultra crassa intestina integris viribus nunquam transgrediuntur, uti *Concoctio*, ita *Crisis* ipsa, jure merito post nimioperè doctam & solennem medicamentorum quamplurium pompam serò, imò tardissimè est expectanda.

Ut verò finiam, *Crisis* nihil aliud quidem videtur, quàm ultimum naturæ conamen reliquis omnibus viribus materiam morbificam per locos convenientes tandem evacuare. Idque apud nos sæpissimè contingit per *Sudores*, nimirùm ob præposterum regiminis calidioris usum. Fit etiam sæpè per *Hæmorrhagiam*, per *Alvi fluxum*, per *Vomitum*, & nonnunquam per *Urinas*. Quæ omnia concludere efficiunt, quòd Natura ipsa, Medicorum Optimus, & Sapientissimus, nullam aliam Febres judicandi rationem, nisi quæ debitis *Evacuationibus* perficitur, aut vult unquam intelligere, aut conari.

Multa nuperis hisce temporibus variè sunt conscripta, atque argumentis disceptata, de insigni *Præcipitantium* usu in medicina, quasi omnes ægritudines quibuscum homines conflictantur facillimè abigerentur, si *Præcipitantis proprii* & *Specifici* cuique morbo maximè accommodati dignotionem exquisitam nos haberemus. Notandum est autem, nos impræsentiarum agere de *affectibus Puerorum acutis* & febrilibus, qui vitæ eorum derepentè interminantur, non verò de *Chronicis*, qui medicanti longas dant inducias, atque novas rerum facultates curiosè experiri tutiùs permittunt. Rursùm *Præcipitatio* est separatio particularum crassiorum, quæ vi solventis Acidi in liquore aliquo claro imperceptibiles suspendebantur, ast ope acidum infringentis,

gentis, vinculis jam solutæ, ad fundum depelluntur. Porrò *Cruditas*, quæ in febribus apparere solet, nobis quidem videtur esse prædominantis Acidi genuinus effectus: *Coctio* verò acidi multùm infracti, atque naturæ vincentis signum. Et proindè *Catharsis* arte sollicitata Cruditates sursum priùs latas versus fundum corporis deorsum impellit, & videtur præ omnibus aliis medicamentis propriè *Præcipitare*, quò eædem per alvum vel urinas tandem exonerentur. Quinetiam quodcunque aliud medicamenti genus (tametsi Speculatores, Philosophos se nuncupantes, longè aliter sentiunt) *Præcipitandi* rationem aliquam habet, vix aliam ob caussam, nisi quatenus quodammodò *Catharticum*, illum effectum unquam producit. Neque enim *Præcipitatio* in corpore diversiformi, atque totidem succis & humoribus, tot ductibus & anfractibus constanti, eadem aut celeritate aut certitudine transigi posse intelligenda est, qua Præstigiator Chymicus instillationibus varii generis in suos liquores, vel colorum mutationes planè admirabiles molitur, vel Præcipitationes dictas *Magisteria* quantociùs conficit. Quandoquidem igitur *Febris* partes vitales, & maximè superiores, intentare solet, neque experimentis incertis aut periculosis moram aliquam relinquit, prudentis medici certè erit, qua potest efficaci methodo, materiam febrilem non modò levioribus aut fictitiis *Præcipitantibus* demulcere, qùin & veris & genuinis, hoc est, *evacuationibus* opportunis, quam primùm fieri potest, radicitus extirpare.

Cùm verò per plurimos Medicos famæ celebritate admodum conspicuos, jamdiu, imo etiamnum, serpserit consuetudo fugam omnium ferè Febrium *Sudorificis* maturandi, non abs re erit hic pauca quædam eo spectantia nunc subnectere.

Ut primùm quempiam *febre Epidemica* correptum vident, de *Malignitate* nescio qua protinus somniant, atque *alexipharmacis* & *diaphoreticis* haud parum calidis *Malignitatem* illam propulsare indesinenter contendunt. Interim *febris* ex sua natura sæpissimè mitis, nec mali omnino moris, ex ipsa Methodo *verè Maligna* (si quæcunque alia) solet effici. Etenim cùm serum sanguini per venas & arterias transferendo debitum *Sudorificis* importunis ita penitus exhauriatur, nil mirum est crassiores sanguinis partes in motu suo interrumpi, ac quodammodo stagnare; *Pulsum* exindè debilitari, atque inæqualem, undosum, tremulum, formicantem, aut intermittentem reddi; *Urinas* insuper eadem de causa paucissimas esse, aut Cruditatis summæ indicia exhibere; ac denique notas *Malignitatis* primarias, nimirùm *Petechias*, *Maculas Purpureas*, & quandoque *Stigmata Pestilentialia*, (varios *Gangrenæ* fientis aut facti gradus) sese ostendere solere. Nempè habitus corporis humido multo prius perfusus, & benigno calore constans, sub regimine calidiori

statim

ſtatim exareſcit, aduritur, atque æſtu accerrimo prorſus torretur: ut proindè neque lymphæ irrigandis continuo partibus deſtinatæ copia ſufficiens reſtet, neque ſanguis craſſior jam redditus, & paſſim ſtagnando idoneus, per vaſa circuitioni perenni ad vitam ſuſtentandam neceſſariæ inſervientia ampliùs fluere aut moveri poſſit.

Illis autem qui *Malignitatis* infælicem notionem & retinere volunt, & cæcè deperibunt (utpotè nomen funeſtos Ignorantiæ Epidemicæ effectus tutiſſimè celans) propono conſiderandam communem *Turcarum* Praxin, à Mercatoribus fide dignis mihi concreditam, indoctam quidem, ſed verè rationalem, quinimò naturalem, in curanda ipſa *Peſte Malignarum* omnium *Febrium* facilè principe, per *ſuccum limonum* in omne júſculum liberaliùs inſtillatum, per fruſta *limonum* ſaccharata ore frequenter maſticata, & per potum apud eos vulgatiſſimum, dictum *Sherbett*, hoc eſt, per ipſum regimen frigidiſſimum: utpote quibus *Mithridatium*, *Theriaca Andromachi*, *radix Serpentariæ Virginianæ*, & cætera noſtrorum remedia calidiſſima, *Alexipharmaca* nuncupata; bonis auſpiciis ſunt planè incognita, aut in nullo numero ſaltem habentur. Neque igitur mirum eſt, *Peſtem* (cujus terror noſtratium animos fulguris adinſtar longè latéque percutit) apud ipſos nonnunquam minorem hominum ſtragem facere ſolere, quàm mitem alias febrim iis in regionibus In quibus graſſatur Doctrina.

Argumentum eſt infidum, & vel puero dignum, quo medici nonnulli, ad partes *Malignitatis* tuendas, uti ſolent, quòd ſcilicet *Febrium* quarundam natura rectè ſtatuatur *Maligna*, quoniam eædem ſunt ſæpè *Contagioſæ*. Nam ſi *Contagium* neceſſariò indicaret aut probaret exiſtentiam *Malignitatis*, conſequeretur *Scabiem* ipſam morborum *Malignorum* numero fore accenſendam. In quo tamen morbo nec viris concidunt, neque appetitus proſternitur, nec Pulſus, aut Urina quicquam à ſaniſſimis diſcrepant; ac denique in quo functiones tum animales, tum naturales conſtant, & rectè fiunt. Certè *Contagio* aliquo non carent morbi, quotquot inſignem *inflammationem* in ſe habent: ut *Peſtis* ipſa, de qua jam loquor, ut *Variolæ*, ut *Morbilli*, ut *Tuſſis Infantum Convulſiva*, & cæteri id genus morbi, qui inflammationi intenſiſſimæ originem ſuam debent.

Quod ad *Sudorifica* in febrientibus attinet, haud inficias eo, *Sudores* ſive Naturales, ſive Arte ſollicitatos, in primis Febrium inſultibus (cùm pori cutis incipiant occludi, cumque ſenſibilis aut inſenſibilis perſpiratio corporis plurimùm impediatur) nonnunquam maximi è re fore. *Sudorifica* autem, quæ in uſu eſſe debent, ſint *Temperata*, non ea quæ incendium internum promovent. Neque ſint tam *Sicca*, & Pharmaceutica, neque

etiam

etiam tam spirituosa, qualia flammam flammæ admovent; quàm *Liquida* & culinaria, quæ materiæ copiam sudoribus proliciendis supplere possunt; quæque ob calefactionem externam, non ob calorem suum ingenitum sudores provocant.

Rem unam hîc notatu non indignam, nec à scopo nostro prorsus alienam, nolo prætermittere. Ea nimirùm *Febris*, quæ anno jam præterito grassata est, & cujus Historiam nunc breviter tradam, *Maligna* etiam nomen, apud Medicos quosdam Diaphoreticorum usu notissimos, fortè asciscebat.

A media parte mensis *Maii* anni ultimò elapsi ad aliquot septimanas, *Febricula* quædam (qua ægrotantes de leviusculis doloribus singulos eorum artus per vices tentantibus, de dolore etiam Capitis frontem imprimis corripiente, atque de Vertigine quadam maximè conquerebantur) adeò Epidemicè invalescebat, ut nullam similiter, quacunque ex causa, aut quavis anni tempestate, hactenus observaverim. Integræ familiæ quamplurimæ eadem febre pariter corripiebantur, ut vix uni è multis procellam illam generalem effugere contigerit. Insultus autem hic febrilis ita Epidemicus ex varietate ipsius tempestatis anni tunc temporis pendere mihi planè videbatur, æstu aliquot dierum intensissimo in frigus derepente mutato; perspiratione corporis sensibili tunc impeditâ; & poris qui apertissimi fuerant ex improviso occlusis. Illud verò super hac re advertam, nunquam tot homines simul ægrotasse, nunquam pauciores fuisse fato perfunctos. Ea quidem febre laborantes, methodis tam congruis quàm absurdis, nimirùm venæsectione, catharsi, sudorificis, administrationibus omnibus muliebribus, culinaribus, aut medicinalibus, domi aliquantisper continendo, foras in aerem prodeundo, equitandi exercitio aut alio quocunque, imò perturbatione omni & cura paululum vacando, ac denique nihil quicquam aut quodlibet agendo, in universum ferè omnes convalescebant. Si quos autem mitissimo illo morbo malè mulctari acciderit adolescentes fuerunt & juvenes, fervidiori temperamento donati, atque sudorificis calidissimis ultra modum lacessiti. Quod in hac re notandum restat, extimescendum est nobis, naturam hujusce febris ita mitem ac benignam, tam impropriis quàm salutaribus remediis facilè propulsatæ, effectus diros atque funestos posthæc fortè habituram: nempè optatum illum successum frustrà expectantibus bonis illis mulieribus, & gregalibus medicastris, ex cardiacis suis & nescio quibus sudorificis (cùm alia tempestas anni curationi fuerit planè adversa, & febris quæpiam truculentis admodum symptomatis stipatam sese ostenderit) quem tempore vernali, & cæptis quibuscunque plurimùm favente, atque in febre omnium mitissima, priùs visi sunt experiri.

Priusquam exempla aliquot Curationum methodi nostræ

beneficio

beneficio peractarum libeat proponere, paucula quædam adjiciam, quæ symptomata infantum magis usitata respiciunt; quæcunque apud Autores vulgò invenienda sunt curiosis relinquens.

Inter omnes affectus, qui vitæ infantum interminantur, nullus tot gravia symptomata progenerare solet, quot *Dentitio Difficilis* & laboriosa. Ægritudo illa novem mensium, sive *Prægnatio* (quæ *sexcentarum & innumerarum calamitatum autor*, justiùs quàm ipse uterus, perhiberi potest) genitrices non paucioribus periculis, quàm fætum omnem *Dentitio* exponit. Etenim cùm gingivæ tenellorum Inflammationem talem sæpissimè subeant, qualem aliæ corporis Adultorum partes (undè febres hisce impendent vehementissimæ) eò quòd Dentes ex alveolis in conspectum erumpere nequeant, minimè est demirandum eorum tenera corpuscula tot symptomatis febrilibus gravissimis eapropter jactari solere. Nimirum illinc iis *Tormina ventris*, *Vigiliæ*, *Inquietudines*, *Profluvium alvi*, aut ejusdem *Constipatio*, *Dejectiones* & *Vomitus virides*, *Aphthæ*, *Febres*, *Convulsiones*, & similia: quæ universa eidem ferè methodo (ratione ætatis, & symptomatum violentiæ habitâ) Acidum primò contemperandi, ac deindè leniter expurgandi indubiò cedunt; nisi morbus Chronicus in Acutum transiens, sit valdè complicatus, atque altas adeò egerit radices in regione partium principalium, ut nullâ jam arte dimoveri queat; aut nisi misellis fuerint ingenita mala, imò pessima stamina vitæ.

Duplex est *Dentitionis tempus*, infantibus molestum: unum, quo dens osse maxillari primùm emergere nititur, & quo gingivæ pars extera & superior, absque aliquo ejusdem tumore, albido quodam circulo circumscribi ut plurimùm solet. Alterum est, quo dens mole jam auctior, & amplior factus, gingivam tumidam semper reddit, inflammationem insignem in eadem parit, atque eam perrumpere omni vi conatur. In primo illo *Dentitionis* molimine, æquè ac in secundo, Chirurgi gingivas infantum quacunque ex occasione imperitè incidunt, quo scilicet dentes faciliùs erumpant, unde vulnus citra necessitatem, & nullam plerumque opem ferens, teneris promiscuè infligitur, quum secundum solummodo Dentitionis tempus (quod diligenter notandum est) eam plagam inferri propriè requirat.

Est & aliud circa hanc rem observatione non prorsus indignum. Nempè quòd *Chirurgorum* nonnulli gingivam intumescentem aperire jussi, *Phlebotomo* suo id facere consuescant: quod pluribus exitio fuit. Nam cùm incisio ejusmodi statim cicatricetur, neque foramen aliquod denti extrudendo aliquantisper permaneat, planè inefficax ea fit, atque alia remedia interim

terim negliguntur. Curandum eſt igitur Medico, ut inſtrumento magis commodo (ſive ſit *Scalpellum* quo calami ſcriptorii vulgò conficiuntur, ſive ſit aliud, cujus dorſum in denſitatem *novaculæ* æmulam aſſurgat) *inciſio* ſemper fiat.

Cùm *Aphthæ* ab halitu acri incendii interni, teneram oris pelliculam (quemadmodum & alias corporis partes interiores) rodente aut vellicante proveniant; quæ illam acrimoniam potenter retundunt, atque etiam tollunt, ea ſola nobis maximi ſunt æſtimanda. *Gargariſmata* autem, topica, & *Στοματικὰ Φάρμακα* nullius hîc ſunt uſus. Nequeunt enim *Infantes* os ſuum quoquo modo *colluere*, niſi id inter ipſam deglutitionem quadantenus evenire exiſtimetur. Quippe illico deglutiunt, quicquid ipſis propinatur ad colluendum aut hauriendum; imò ipſum illum humorem, qui *Tuſſis* vi ad fauces rejicitur expuere nolunt (niſi invitos quandoque *Vomitus* cogat) ſed in ventriculum ſuum delabi conſtanter permittunt. Nec verò materia ex qua *Gargariſmata* conficiuntur ita eſt nonnunquam innocua, ut tuto eorundem uſui in tenellis locus relinquatur. Certum eſt, *Aphthas* (quantumlibet lactationem, aut qualemcunque eſitationem impedire ſolent) *Teſtaceis*, & leniſſimis catharticis dicto modo intercalatis protinus receſſuras eſſe; neque video, cur pluribus artificiis ad finem attingendum nimis doctè uteremur, cùm pauciora medicamenta, & ſimpliciora, tam tutiſſimos quam præſtantiſſimos effectus edere potuerint.

Ratio autem, quare oris ſuperficies adeo *Aphthis* producendis faveat, cùm interim cæteræ corporis partes ulcuſculis nullis afficiantur, hæc eſt: quoniam pellicula eſt eadem, quæ circumveſtiens regionem oris per œſophagum in ventriculum ipſum continua ſerie ejuſdem tunicæ exporrigitur ac deſcendit. Quamobrem halitus acres ex efferveſcentiâ corporis præternaturali circa hypochondria contingenti, tanquam ex aheno, per *Oris* ſpiraculum ſurſum feruntur, atque membranæ illius partis labem ſuam facillimè infigit. Ideoque guſtus *linguæ* delicatulus ſapores omnes promptiſſimè diſtinguit. Denique propter eandem rationem Medici temperiem corporis prædominantem *ex conſpectu linguæ* uſitato valent dijudicare.

Diarrhœa Infantum ab orgaſmo humorum in inteſtina delabentium, vel à turgeſcentiâ illic bilis cum acido prædominium habente ſemper profluens, neque Aſtringentibus propriè dictis, neque *Narcoticis* eſt cohibenda. *Aſtringentia* enim refluxum humorum acrium versùs partes nobiliores producere ſolent; quod humidiſſimo & fluidiſſimo temperamento præditos in diſcrimen vitæ manifeſtum conjicit. *Narcotica* quidem ferociam humorum turgeſcentium ad tempus conſopiunt, quò ſcilicet vi ſæpè majori paulò pòſt recrudeſcant. Adde, quòd vires puerulorum tenerrimæ, & à morbo jam multùm fractæ ac enervatæ *Opiatorum* energiam potentiſſimam rarò ſine maximo

ximo salutis discrimine sustinere valeant. Quæ verò acorem molestias omnes facessentem molliter demulcent, & tutiùs exhibentur, atque iis rectiùs conveniunt. Quamlibet enim in levioribus hujusmodi casibus (ubi *Febris* abest) *Diascordii*, & similium, utroque medicamenti genere constantium, usus in malam partem non cessisse, quin potiùs emolumento alicui fuisse, nobis quidem videatur, tamen compertum est, ea in Febricitantibus infantulis periculo suo haud vacare; atque *Cretam*, *Corallia*, *Margaritas*, ac id genus alia ferocientes humores compescentia, citrà aliquam caloris novi accensionem, ut demùm *Rhabarbaro* expurgentur, Symptomati huic perdomando optimè conducere, & suppetias saniores ferre.

Nec minùs in *Fluxu deorsum*, quàm sursum habito, sive *Vomitu*, eadem prodesse liquebit. Quamdiu enim in ventriculi regione potissimùm regnat quæ est perturbatio, atque Aciditas in primis omnium viis potestatem suam maximè exerit, medicamenta quibus facultatibus pollent eas integras, & illibatas, Ventriculo impertiunt. *Emetica*, ut *Sal Vitrioli*, *Vinum benedictum*, *Tartarum Emeticum*, &c. hic præ aliis remediis palmam nonnullis præripere videntur; sed si ætatis tenerrimæ, & virium summæ imbecillitatis ratio in *Emeticis* propinandis locum aliquem promereatur, & si coagulationum facilis solutio, ac deindè subductio, à rebus nullam naturæ vim injicientibus, nullum vitæ periculum secum ferentibus, satis efficaciter, imò longè tutiùs, atque ab *Emeticis*, aut *Narcoticis*, haberi possit, sanè prudentis Medici erit ab istis omnibus abstinere, aut etiam in totum abhorrere.

Neque eadem prosunt tantùm in *Fluxu omni*, verùm & in *Torminibus* Infantum undecunque natis; in quibus non modò præstantes, sed & *specificas* (si quælibet alia) facultates habent. Non ego *Corticem Peruvianum* (Principem omnium hujus sæculi medicamentorum) *febribus intermittentibus* magis *Specificum*, non *Opium* (celebratum illud alterum remedium) *Vigiliis* & *Doloribus* magis compescendis, quàm *Testacea* illa priùs memorata *Torminibus Infantum Specificè* subvenire censeo. Quanquam enim inter innumera ferè experimenta, in tantâ temperamentorum varietate, maternis tot tralatitiis infirmitatibus contingentia, fortè singulam hic illic instantiam contrà nos militantem, curiosus quispiam fortè fortunâ, inquam, observare poterit, id tamen naturæ summè depravatæ, non remedio in viribus suis delinquenti, est omnino tribuendum. Neque enim *Corticem ipsum*, longè latèque pro *specifico* deprædicatum, *Asthmaticis* viris febre sive intermittenti, sive aliquantum remittenti laborantibus, ità certò convenire constat. Et nihilominùs *Specificorum* omnium *Princeps* in id genus morbis, & maximè in primo illorum genere, jure merito nunc audit.

Quod ad *Convulsiones* spectat, aut Insultus illos sæpe impropriè dictos *Epilepticos*, tam à viribus jam proximè attritis & exhaustis, quàm ab acrimoniâ materiæ morbificæ propaginem nervosam stimulante ut plurimùm pendentes, *Testacea* nostra, & maximè si *Castoreum* iis adjiciatur, magis eximiis imò & magis innocuis facultatibus, vel in tanto affectu, vigere deprehendentur (utcunque apud plures hactenus pro quisquiliis & rebus nullius momenti sint æstimata) quam aut *aqua Antepileptica*, quæ teneros plurimùm excalefaciunt, aut *Spiritus volatiles* qualescunque, qui scintillarum instar in omnes corporis partes extemplò profiliunt, quique ex parvis initiis magnum incendium febrile sæpissimè faciunt. Nam cùm tunica ventriculi interior tota sit nervea, atque tum alimentorum, tum medicamentorum facultatibus in penetralia corporis intimiora quantociùs tranferendis sit idcirco accommodatior, cumque spiritus ejus partis, ut & cæterarum, incolæ jamjam irritentur, vellicentur, ac in motus inordinatos exagitentur, videtur nobis maximè necessarium, ut acrimoniam illam nervos irritantem absorbentibus remediis, & tumultum spirituum planè compescentibus, imò somnum iis sine Ναρκώσει conciliantibus, non autem rebus tumultum spirituum majorem excitantibus, & quæ calorem jam latè depopulantem augent, Curatio potissimùm instituatur.

In *Convulsionibus* quamplurima pro *Specificis* vulgò habita (quorum nomina diu in omnium ore tritissima reticere placet) tam ab autoribus gravissimis quàm à Practicis celeberrimis decantari solent. Veruntamen virtutes eorum (quantum observare licuit) nostram de se expectationem videntur vix ac ne vix quidem explevisse. In Paroxysmis Infantum Convulsivis, utpotè à Torminum prægredientium materiâ acri nervos omnes vellicanti jugiter obortis, ea quæ acidum obtundunt, contemperant, aut infringunt, idque sine corporis novo æstu aut calefactione, quæque aciditatem sic infractam atque aculeis orbatam per inferiora deducunt, post alia infinita incassum tentata, veras continere vires huic symptomati horrendo debellando pares tandem agnoscentur.

Quin & hujus dicti veritatem multum comprobatam habui in puellâ annum vix unicum agente, filia cujusdam honesti viri, nomine *Jacobi Lowry*, *Convulsionibus* quas unquam vidi gravissimis, vehementissimis, & frequentissimis correpta, quæ per plures dies ante meum adventum labia, oculos, artus, imò & totum corpus minimâ cum intermissione exagitaverant. Fuit illa tunc temporis pallidissima, nec non horrido aspectu; alvus interim astricta, atque id quod parcissimè dejiciebatur colore fuit viridissimum, altâ tamen voce ejulabat, quantumlibet vires prosterni videbantur, ut viciniam commiseratione haud

levi

levi eadem afficeret. Durantibus verò hisce *motibus Convulsivis*, ac torsionibus ventris, vix cochleare alimenti aliquamdiu assumpserat, *Cardiacis* solummodò nescio quibus subindè enutrita. Huic miseræ infantulæ subveniebam, & Curationem feliciter adhibebam, nullis aliis medicamentis, nisi unciis aliquot *oculorum 69.* cum *crystallis tartari* admixtis. Simplicissimi illius Pulveris scrupulum unum aut ampliùs singulis horis in *aquâ pulegii* aut consimili statim deglutire cogebatur, à cujus repetitâ dosi somnus paulùm conciliabatur, ac paroxysmi *Convulsivi* sunt plurimùm imminuti. *Enema* è lacte saccharato, eodemque salito, semel atque iterùm injiciendum esse curaveram; donec tandem *crystalli tartari* (tàm alvum leniter solvendi, quàm obstructas vias aperiendi facultate pollentes, modò quantitas eorum sufficiens introsumatur) viam sibi per inferiora patentem faciebant. His verò paucis, & hâc nullâ remediorum pompâ, infans ille deploratus è faucibus imminentis fati, insperatò quidem, sed perfectè evadebat. Cur autem, ut id obiter dicam, tenellos *Convulsionibus* excruciatos, & simul *Vigiliis* ac inquietudine quasi absumptos, *Vesicatoriis* aut nuchæ aut aliis partibus admotis, ulteriùs ego torquerem, nequeo probè intelligere; quandoquidem id genus medicamentum *Comatosis* stupore excitandis aut etiam extorquendis videatur esse propriè & peculiariter dicatum.

Quidni addam, quod, ex quo Methodo suprà laudatâ in medendis Infantibus usus sim, plures eorum, sub primum meum ingressum, *Convulsionibus* correptos viderim, imò & nonnullos iis adeò jam graviter debilitatos, ut medicamentis qualibuscunque deglutiendis nullæ omninò vires amplius suppeterent; sed quod vix meminerim quidem tenellorum quenquam Convulsionibus tunc temporis prorsùs *immunem*, post primum usum *Pulverum* prædictorum, denuò correptum memet unquam vidisse.

Variolæ & *Morbilli* Infantum, plerumque illis mitis & tranquilla sanguinis effervescentia, sæpè non ita malè se habere solent, ubi nec Medicorum auxiliatrices manus expetuntur, neque Curatricum sibi magnoperè placentium abundans peritia efflagitatur. Cùm verò effrænis sanguinis impetus Medicam Opem jure expostulet, *Testacea* priùs recensita id ferè auxilii *infantibus*, quod *adultis Narcotica*, præbere solent. At verò Spiritus Volatiles, qui in usu sunt, Aquæ cardiacæ, Mithridatium, Theriaca Andromachi, & cætera calidiora Alexipharmaca, aut Diaphoretica, sunt imprimis fugienda, quæ exanthematis præproperè expellendis, atque insanæ eorum foràs extrusioni omni ope moliendæ præcipuè destinantur; at quæ, loco virtutis cardiacæ aut expulsoriæ quam præ se ferunt, *Variolas* ex se benignas in periculosas multoties immutant; &

Morbillorum materiam, alias in superficiem corporis facilè secedentem, irritant, perturbant, & introvertunt, Dyspnœas lethales sæpè invitant, & catarrhos suffocativos excitant; ac denique sanguini leviter & modicè æstuanti mox ulteriùs succendendo videntur maximè quidem inservire.

De *Variolarum* natura pensitanti mihi in mentem sæpè subiit admirari, qua ratione regimen intensè calidum in hoc morbo non modò apud ineptas nutrices, verùm & Medicos alias satis doctos ita invalesceret; cùm hicce morbus sit maximè *Inflammatorius*; cùm denique *Suppuratoria* omnia medicamenta, propriè sic dicta, partibus corporis sive uni sive pluribus intumentibus, & in Suppurationem proclivibus externè applicari solita, tum à Medicis tum à Chirurgis, uno omnium consensu, sint & esse debeant facultatibus summè Temperata: qualia sunt *radices althææ, & liliorum, folia malvæ, althææ, brancæ ursinæ, farina lini, fænugræci, tritici, butyrum, adeps, oleum, vitellum ovi, mucilagines, medulla*, & similia, quæ calore minimè excellunt. Remedia enim calidiora sive interna, sive extra adhibita, sunt planè *discutiendi*, & rarefaciendi, & facultate priori contraria prædita. Adde quòd hæc functiones naturæ *Suppurationi* ita incumbentis revera perturbent, & in confusionem alienam necessariò adigant. Quamobrem *Testacea*, quæ sunt viribus admodum *Temperata*, quæ *Suppurantibus Medicamentis* natura sua benigna ac miti proximè accedunt, quæ *putredini* corporis universali summoperè resistunt, quæ denique functiones neque animales neque naturales interturbant, aut inordinatas reddere solent, pluribus certè nominibus *Variolarum curationi* symbolum conferunt.

Potui pluribus rem institutam defendere, atque adeò limites hujus opellæ in longinquum proferre. Sed lectorem nolo diutius detinere, ambagibus scholasticis nullam unquam determinationem aut subituris aut promerentibus; & ad Praxin Medicam nihil quicquam attinentibus; nolo Autorum inter se in æternum velitantium citationibus gloriosis umbram eruditionis non vulgaris aucupari; ac denique nolo aliorum sententias subtiliter convellere, quo in alienis hallucinationibus ipse triumphos agam, & quo meam qualem qualem opinionem quoquo modo propugnem. Etenim probè novi, quàm revera difficillimum sit, veritatem rerum penitus scrutari; novi quòd is ad veritatem cujusque rei proximè accedat, qui minus aliis errasse deprehendetur. Utcunque enim homines ex qualibet ansa cristas suas in altum vulgò erigunt, & *Scientiæ Consummatæ* speciem in hac vel illa disciplina sibi facilè assumunt, mortalibus tamen haud concessum est ultrà tenuitatis & fragilitatis naturales terminos progressus facere. Et profectò quanto quis aliis *Scientia* est *superior*, tanto ut plurimùm se gerit *submissior*.

Videtur

Videtur autem nobis quædam rerum mediocris comprehenſio, atque pari ſcientiæ Proportione limitata, omni ſæculo partitim diffundi, ut ſcilicet neutrum alterius *ignorantiam* nimiam meritò exprobraret. Sanè perdidimus nos, inter magnas rerum humanarum viciſſitudines, quamplurima quæ in prioris alicujus ſæculi præclaram memoriam & ceſſerunt, & ſemper vertent. Neque etiam deſunt ipſimet noſtro huic ſæculo (quicquid invidi ringuntur) ſua inventa laude admodum digna, quæ *Artem Medicam*, uſquedum *Ars* erit, & magnoperè *Nobilitabunt*, & à noſtris ſic exultam feræ poſteritati ſacram tradent.

Exempla aliquot *Infantum* Methodo hac noſtra curatorum nunc tandem exhibebo; id autem non eo animo ut conamina noſtra, qualia qualia ea ſunt, *aliis* omnibus peritioribus *Methodis* anteferenda proponerentur. Quippe quid alii judicio magis valentes poſſint, non eſt noſtri determinare. Illud duntaxat agimus, ea quæ pro *vero*, aut ſaltem *veriſimillimo*, ex noſtra obſervatione, ſunt comperta (eandem judicandi poteſtatem aliis liberè relinquentes quam nos jure ſuſcipimus) & quæ nonnullis è re fore haud veremur conjectari, in lucem emittere, & publici juris facere.

Obſervatio. I.

1. NObiliſſimus Infans, *Filius* natu maximus Illuſtriſſimi Domini, Domini *CAROLI Marchionis* & *Comitis Vigornienſis*, (Viri muniorum omnium in Republica maximorum ſummè capacis, quem nullæ rerum humanarum viciſſitudines ab integritate ſingulari unquam tranſverſum egerunt, ac denique ingenii celeritate quadam incredibili donati) Temperamento corporis valdè ſanguineo & ſucculento præditus, ſed cui nervi omninò infirmi fuerunt, *Febre Acutâ* plus ſemel fuit correptus; *materia* autem *Febrilis* in *Pulmones* ipſius potiſſimùm ſe ſemper transferebat. Interim *Dominatio ſua* Dyſpnæâ graviter laborabat, & difficilis inter dormitandum anhelitus aſtantibus clarè fuit auditus. *Pallor* faciem venuſtiſſimam obducebat. *ſitis* maximè urgebat, & *calor* cutis intenſus ac mordax, cum jactatione & inquietudine continua.

Sanguinem è brachio paulo liberalius primùm detraxi, ac deindè *ipſa hac Methodo* quam deſcripſi ſemper auſpicatò ſum uſus, qua *Febris* cum omni ſymptomatum ſatellitio fuit facilè profligata, & ſanitas demùm reſtituta.

Cæterum primum tempus quo *Illuſtrem* hunc *Infantem* ac *Dominum* ego inviſebam fuit, cùm jam quatuordecim menſes

esset natus, Junii die 14. Anno 1685. *Tussi autem Convulsivâ* tunc temporis fuit maximè debilitatus, cùm curæ nostræ committeretur; Domino Doctore *Short*, Medico nemini secundo, in sociam operam fæliciter accersito. Venâ brachii dextri ex communi consilio statim apertâ, & sanguinis unciis circiter quatuor detractis, equidem proponebam *Margaritarum*, & similium Aciditatem prædominantem contemperantium, usum solito liberaliorem; *Succi Pulegii Sacchero Gando* edulcorati cochleare interim bis vel ter in die simul præbendo, atque tertio quoque die alvum ejus *Mannâ* blandè solvendam; cui quidem *Methodo*, ut à me aliàs comprobatæ, ac simul tutissimæ, facilè annuebat vir candore singulari, & perspecta morum probitate, non minus quàm peritâ artis, præstantissimus. Atque eo pacto *Nobilissimus* ille *Infans*, Augustissimæ post Regiam Familiæ *Ducis de Beaufort* proximus à Patre Hæres, qui ex judicio præclarissimi illius Medici haud minus *trium mensium spatio* liberandus videbatur, *decem* circiter *diebus* (ut non malè tum temporis palam augurabar) è gravissimo hoc morbo convalescebat.

Porrò eundem *Nobilissimum Puerum*, jam quinque annos natum, nuper *Febre Continuâ* decumbentem; & primùm de *Capite* ac *Ventre* alternis vicibus quiritantem, sed mox immanissimis *Torminibus* in regione *Ilii* intestini misere excruciatum, (ut ad *Iliacam Passionem* jam proximè accederent) cum Pulsu debilissimo (fortunante Numine) ad sanitatem reducebam. Notandum autem, quòd cum hæc *Febris Acutissima* & *Continua*, in *Intermittentem* & tutam denuò transmutaretur, cujus paroxysmus, nullo rigore aut frigore inter initia (ut fieri solet) constans, sed *Tussicula sicca* aditum sibi pariter ac durationem faciens, semper à prandio singulis diebus recurrebat, *Corticis Peruviani* vires experiri placuit. Verùm emolumentum exindè enatum erat fugax & merè palliativum, donec stillæ aliquot sanguinis è naribus fluentis cum *Tussi* vehementius urgente, & *Febre* novas vires capessente, me aliquamdiu prius reluctantem (eò quòd robur nativum ex hoc morbo jam plurimùm attereretur) è brachio *Sanguinis uncias* ad minimum *sex* detrahere tandem cogerent; atque die proxima *Catharsin* adhibere. Quibus igitur exactis, *Julapium Corroborans*, & reliquiis *Tussis* abigendis præcipuè destinatum, illi jam valdè imbecillo ita protinus conducebat, ut ad perfectissimam valetudinem quotidiè propius accederet, & sanitas ex omni parte confirmata, quâ ab illo tempore jam integra *fruitur*, ei restitueretur.

Obser-

Observatio. II.

2. **F**Iliolam ejusdem *Celsissimi Marchionis*, & *Dominam*, *Dominam Elizabetham*, undecim menses natam, habitu opimo & crasso præditam, *Febre* Acutâ cùm *Tussi ferè Convulsivâ*, ineunte vere, sed & tempestate admodum frigidâ, nuper correptam, *Methodo* priùs *recensitâ* auspicatò tractabam, & paululò majore temporis spatio (nempè æqua ratione tempestatis anni habita) ad integram sanitatem reducebam, nisi quòd sub finem *Curationis* guttas aliquot *Elixir. Propriet. dulcis Testaceis* exhibitis denuò adjici curaverim.

Observatio. III.

3. **U**Nicus *Filius* Illustrissimi *Comitis Pembrokiensis* (non modò antiquo *Natalium* splendore, verùm & universis *animi dotibus egregiis* ornatissimi) septemdecim septimanas natus, *Torminibus* ventris, *dejectionibus Viridibus*, *Aphtis*, *Inquietudine* perpetuâ, nec non *subsultibus membrorum* crebrò recurrentibus, incipiente Februario, laborabat. Aures, quibus madidus quidam humor (pro more Infantum) copiosè effluere solebat, jam fuerunt prorsùs exarefactæ. Hujusmodi præscriptionibus obtinui, ut *Nobilissimus* ille *Infans* intra spacium sex dierum quàm rectissimè valeret.

℞. Pulv. è chel. 69. comp. ʒj. Margar. pp. ℈ij. sal. prunell. ℈j. M. F. *pulvis* in viij. p. æ. dividendus. Sumat unam statim, in cochleari *Julapii* sequentis, superbibendo cochleare alterum.

℞. Aq. lact. alexit. ℥iv. puleg. ℥ij. pæon. comp. ʒiij. sacch. perlat. ℥j. M. F. *Julap.*

Postquam primis duabus diebus *Illustris Infans* de *Pulveribus* prædictis quod præscriptum erat assumpserat aliquoties in die ad Symptomata quibus detinebatur consopienda, & ex quibus revera sunt consopita, exhibui diei tertiæ aurora *Syrupum Solutivum* sequentem; quo alvus leniter subducebatur, atque res omnis in vado fuit constituta.

℞. Syr. de cichor. cum rheo, de rhamn. cathart. ā. ʒj. rhei el. pulv. gr. xij. tinctur. croc. gut. x. M.

Deinceps

Deinceps duos alios dies in *Pulveribus* illis exhibendis adhuc pergebam, ac rursùm tertio *Catharsin* eandem instituebam. Quibus absolutis ægritudo omnis in totum evanuit, color faciei pallidus fuit in vividum immutatus, atque aures, uti priùs, exudare protinùs cæperunt.

Observatio. IV.

4. Honoratissima ejusdem Illustrissimi *Comitis Filiola*, *Domina Catharina*, tres annos & dimidium quarti emensa, *Febri* lentâ exacerbationibus valdè irregularibus constanti corripiebatur, atqui illa de gravi *Capitis* dolore maximè, (& *Ventris* nonnunquam) conquerebatur. Alimentum omne fastidio ei fuit, & somnolentiâ identidem premebatur, ut *Variolarum* suspicio apud domesticos omnes fuerit oborta; subsultibus nervorum aliquoties inter dormiendum, nec non *Tussicula sicca*, nonnunquam tentabatur. Sequentia præscripsi.

℞. Aq. lact. alexit. ℥vj. epidem. ℥ss. Margar. pp. ʒj. pulv. è chel. 69. simpl. ʒij. Sacch. cryStall. ℥ss. M. F. *Julap.* de quo capiat cochl. iij. quarta quaque hora, vase priùs diligenter agitato.

℞. Aloes. Succotr. ʒj. summit. centaur. min. fol. sabin. sicc. ā. ʒss. pic. Burgund. ʒj. tereb. *Ven.* qs. f. *Empl.* umbilici regioni adhibendum.

Die proxima persistebat in usu *Julapii.*

Epispasticum etiam subtus nucham fuit applicatum.

Enema è lact. saccharat. & salit. ℥vj. quoniam alvus non respondebat, injiciebatur.

℞. Æthiop. mineral. calomel. ā. gr. vj. mivæ cydon. ℈ij. f. *Bolus* serò exhibendus.

Sequenti die sumebat *Syrupum* hunc *Catharticum:*

℞. Syr. de rhamn. cathart. ʒij. pulv. *Comit. Warvicensis* gr. vj. rhei el. pulv. gr. xij. tinctur. croc. gut. xx. aq. ceras. nigr. ʒj. M.

Cryſtall. tartar. ℥ss. ad vim purgativam exacuendam in haustu seri possetici propinabatur.

Eadem nocte quatuor cochlearia *Julapii* prædicti exhibebantur horâ somni.

Quarta die & quinta *Mixtura* sequens cochleatim delingenda reliquis additamento fuit.

℞. Corallin. ʒij. fol. menth. sicc. pulv. ℈j. pulv. è chel. 69. simpl. ʒj. syr. de Balsam. *Tolut.* de althæâ ā. ℥j. aq. aurant. ℥ss. M.

Vespera

Veſpera ſextum diem præcedente *Bolus* ſupra ſcriptus repetebatur; & manè inſequenti *Syrupus Catharticus*; ex cujus vi & efficaciâ, ſub meridiem, *Nobiliſſima Domina Lumbricum* ſpithamæ longitudinis ventriculo evomuit. Quo facto, ab ægritudine omnimodâ promptiſſimè liberabatur.

Obſervatio. V.

5. HOnoratiſſima, & unica *Filia* ſereniſſimi *Principis JACOBI Ducis Ormondiæ*, vix unum menſem adhuc nata, *Nauſeâ* ac *Vomituritione* fuit malè affecta, nec non *Sedibus Viridibus*, ac proindè *Torminibus* cruciata. *Pulvere Perlato* ad gr. viij. vel ℈ſs. in cochleari aquæ Menthæ, bis vel ter in die propinato, *Tormina* ventris facilè propulſabam; atque *Rhabarbaro* à gr. vj. ad ℈ſs. in tantillo *Syrupi de cichoreo cum Rheo* materiam morbificam blandiſſimè ſubducebam; ex quibus color dejectionum Viridis in meliorem immutatus, ac *Torſionibus* ſtatim ſublatis dies noctesque fuerunt quietis plenæ. *Nauſea* pariter ac *Vomitus*, ventriculo jam emendato, protinus ceſſabant.

Obſervatio. VI.

6. F*ilia* unica eximii Domini, Domini *Foot Onſlow* Armigeri, apud *Kenſington*, præſentis Parliamenti Senatoris, atque ex ampliſſimâ & florentiſſimâ familiâ in Comitatu *Surriæ* oriundi, ſex menſes nata, *Febre inſolitâ*, ac mali moris, quam *Malignam* nuncupare amant, aliquamdiu fuerat correpta. *Dejectiones* ejus *Virides* fuerunt, color faciei pallidiſſimus, nec non plumbeo proximus. *Aphthæ* oris lactationem omnem prorsùs impediebant; & *Symptomata* quædam *inuſitata* maximum vitæ diſcrimen unà intentabant. Mentum ſuum, quantùm potuit, ſursùm attollebat, & caput retrorsùm dies noctesque deflectebat, ut ego *Apoſtema* aliquod circà fauces hærens, aut *Strangulationem* repentinam, ſtatim ac advocatus, proindè ſuſpicarer. Huic alterum è *Pulveribus* præmemoratis ad gr. xv. quâlibet vice exhiberi juſſi, ſecundùm methodum ſuperiùs deſcriptam. At verò toties quoties is propinabatur, è veſtigio contigit *Ebullitio* talis, qualem in nullo Infante tàm perceptibilem obſervare adhuc licuit. Omnia enim deinceps in tumultum enormem converſa ſunt, atque res in extremo

discrimine perindè versari videbatur, ac si *Suffocatio* totalis eam statim confectura esset. *Ebullitionem* verò usitatam inter *Acidum* & *Alcali*, sub primam eorum in vase admixtionem, planè referebat. Porrò effervescentiâ hâc finitâ, illa *Sudore* multo protinùs diffluebat. Neque tamen post plures *Pulverum* doses, & subsequentem lenissimam *Catharsin*, aut Symptoma illud tantillùm minui, aut cætera in melius mutari videbantur. Itaque *Mercurii dulcis*, & *florum sulphuris* ā gr. iv. in tantillo Syrupi caryophyllorum, tandem vesperi exhibebam; & manè insequenti, ad summam humorum corruptelam, sive corrigendam, sive averruncandam, eadem repetebam. Ex secundâ autem illorum dosi matutinâ, non ita diu post exhibitionem, magnam humorum putridorum & fætidissimorum sanguine striatorum copiam, colores Iridis multiformes æmulantium, illa evomuit; ex quo statim convalescere incæpit, & *Pulveres illi*, à quibus paulò antè ita abhorrebat, tunc iterùm propinati *optimè* quidem *conducebant*, nullâ jam ebullitione inter eorum usum ampliùs comparente. Exindè etiam plorare, ac strenuè vagire, tanquam sana, tunc valebat. Item *Tussis* perexiguam molestiam creans, tùm fuit exorta, tùm facilè propulsata. *Aphthæ* quantocyùs recedebant, *Febris* protinùs evanescebat, color vividus vultui restitutus, atque Infantula hæc universis pro *deploratâ* meritò habita pristinum vigorem omni ex parte statim recuperabat.

Observatio VII.

7. Filius unicus Domini *Burton*, *Præfecti* navis onerariæ ad *Indias Orientales* navigare solitæ, octo dies tantummodò natus, tempore hyemali, *Torminibus*, *dejectionibus Viridescentibus*, atque *inquietudine* continuâ laborabat. Adde, quòd *Aphthæ*, adinstar *crustæ albæ*, labia interna, imò & totum os adeò jam obducebant, ut mammis nutricis os suum tenerrimum admovere, aut minimum lactere, haud sustineret. In hunc igitur modum ei præscripsi.

℞. Margar. pp. ℈ij. pulv. è chel. 69. simpl. ℈j. M. F. *pulvis* in viij. *chartulas* dividendus. Sumat unam ter in die, temporibus opportunis, in cochleari *Julapii* sequentis.

℞. Aq. lact. alexit ℥ij. puleg. ℥j. facch. perlat. ʒiij. M.

Die prima, ac deinceps, *Tormina* sunt consopita, & somnus placidus conciliabatur.

Tertia die sumebat *Syrupum Solutivum* sequentem:

℞. Syr.

℞. Syr. de cichor. cum rheo ℥ij. pulv. rhabarb. gr. vj. aq. rosar. gut. xxx. M.

Eadem vespera *Pulverum* prædictorum alter propinabatur.

Die quarta lactere incæpit, *Aphthis* jam disparentibus; atque sedes fuerunt omnis Viriditatis expertes. Veruntamen eadem die, & quinta, in usu priori *Pulverum* perseveravit.

Sextâ *Syrupum solutivum* cum Rhabarb. el. pulv. ℈ss. loco gr. vj. assumebat. Quibus demum exactis, perfectè convaluit.

Observatio. VIII.

8. FIlia Domini *Georgii Sclater*, (Theologi, liberali eruditione eximiè perpoliti, & Rectoris Parochiæ *Haies* propè *Bromely*) decem circiter menses nata, *profluvio alvi* violentissimo, inter *Dentiendum*, corripiebatur, ut ex dejectionibus continuis (quæ virides fuerunt, nec pauciores quadraginta aut quinquaginta, spatio viginti quatuor horarum, ut Parentes mihi retulerunt) ferè exanimis foret, & ab omnibus relicta pro deplorata. Exhibebam ei *Pulverum* descriptorum (inter quos in sistendis *Diarrhæis Cretam* primas obtinere, & vel *Coralliis* præstare, conjectari soleo) scrupulum quarta ad minimum quaque hora, sed & sæpius inter initia, donec fluxus admodum remitteret, ferocia bilis sedaretur, somnus unà conciliaretur, & vires aliquantum redintegratæ fuerint. Tertio die præparatos jam humores è corpore exigebam *Rhabarbaro* illo nunquam satis laudando, quod tam partium jam imbecillarum robur firmat; quàm impuritatis blandissimè tollit & expurgat. Perseveravi in eisdem ter vel quater in die exhibendis, donec tertia dies rursùm rediret, quâ *Catharsin* eandem repetebam. His finitis perfectè convalescebat.

Hic porrò adjiciam. Quemadmodum *Rhabarbaro*, inter *Purgantia Infantibus*, sive *Febri*, sive alias affectis accommodata, palmam facilè adjudicem; ita vix aliud reperiri est ex naturâ suâ insalubrius, aut periculosius, in tenellorum *Febribus*, decantatâ illâ *Aloe*, quæ febricitantibus (quantumlibet *Præparatio* ejus *Sacra* indigitetur) perniciosissima tamen extat, tum propter intensum suum *calorem*, tum propter *Corrosionem* suam insignem tenerrimæ indoli maximè adversam. Atque hujusce rei veritatem poterim, si libuerit, confirmare Historia planè incredibili *Nobilissimi Infantis* vix quadriennis, Febre lenta correpti, & binorum dierum spatio ad eas incitas redacti, per usum potissimum *Hieræ Picræ*, in vehiculo, uti mos est, calido,

ut

ut labes viſcerum indè ſubito enata, quam *Autopſia Anatomica* poſtmodum demonſtrabat, omnem fidem longè ſuperaverit. Verùm ſileo, memor quemadmodum *de Mortuis*, ita & *QUOAD VIVENTES*, *nil niſi benè* & honorificè loquendum.

Obſervatio. IX.

9. Filia Generoſi, quadriennis, æſtate anni 1687. laborabat *FEBRE* omnium vehementiſſima; quas in tenera hac ætate unquam vidi; habitus corporis fuit admodum macilentus, ſitis inexplebilis, calor cutis ultrà iſtos annos acer & mordax, ut tangentis manus incendium ejus internum vix aliquantulum ſuſtinere potuerit. *Parotides* interim cruciabant, nec non mediocriter intumebant; genæ rubore ſummo ut plurimùm perfundebantur; atque anxietate & inquietudine continua langueſcebat. Eam ſic ægrotantem veſperi primùm inviſebam. Cui illico propinabam ex *Pulveribus* prædictis, & redditis paulò expulſoriis, ſemidrachmam, paulò poſt repetendam, in cochleari *aqua Pulegii*. Manè inſequenti eadem ſunt iterata; ſed bihorio poſt hauſtulum matutinum, ſanguis è naribus copioſè fluebat, atque tota frons livida & turgidula erat, cum rubore inſigni hic illic interſperſo, ut omni ex parte fuſtibus recens verberata frons ejus videretur. Sub tempus ſiniſtrum *Macula* plenè *coccinea*, magnitudinis duorum plus digitorum, eademque rotunda ſe exhibebat. Quibus ſpectatis neutiquam deterritus, imò rem benè ominans, in *Pulveribus Acidum contemperantibus*, ſed iis jam minùs expulſoriis, propinandis per illum diem permanebam. Proxima autem, hoc eſt, die tertia, ex quo adveni, tametſi *Febris*, *Calor*, & *Sitis*, æque intenſa atque priùs tunc manerent, tamen *Pulverem Purgantem*, cujus operationi promovendæ opem non exiguam conferebant *Cryſtalli Tartari*, exhibere nullus verebar; undè quinquies aut ſexies dejeciſſe eam contigit. Denique *eadem ipſa die Febris* illa in totum profligata eſt, *Sitis* veſperi nulla, & *Calor Cutis*, tanquam ſaniſſimæ, jam fuit tactui maximè temperatus, ut proindè ſub noctem puſilla integræ valetudinis conſcia Parentibus ſuis lætè exclamaret: *Quàm Rectiſſimè nunc ego valeo.*

Obſervatio.

Observatio. X.

10. Filia Domini *Golton*, Generosi, annum unum nata, habitu optimo & præpingui, Mense Novembri, propter *Difficilem Dentitionem* gravissimè *Febricitabat*; Sitis ei fuit inexplebilis, vultus pallidissimus, nisi quòd & nonnihil viriditatis pallori conjungeretur. Quotiescunque os mammæ lactatura admovebat, *Tussi* statim exortâ à lactatione desistere ea toties cogebatur; quo symptomate equidem admonitus, Uvam tumidam ac inflammatam fuisse conjiciebam. Os præthereà *Aphthis* valdè sauciabatur, quod firmè occlusum vix unquam aperire vellet, nisi naribus arctè compressis, ad spiritum ducendum, & simul medicamentum sumendum, nonnunquam impelleretur. Sedes ejus Viridissimæ, atque Acidum redolentes, cum jactatione frequenti, *Torminibus ventris* eam cruciari denunciabant. Inter dormitandum Anhelatio astantium aures clarè feriebat. Prætereà nè tantillùm vagire tunc potuit, donec excurrente septimanâ, & ex remediis ipsissimâ hâc methodo, quam descripsi, administratis multùm retusâ ægritudine; clamor Infantibus usitatus præsentium aures tandem demulceret. A *secundâ Catharsi* singula Symptomata manifestò remittebant; & à tertiâ celebratâ, color vultui floridus cum candore nitidissimo sensim rediebat, os sanum fuit, oculi redditi vivaces, atque valetudinem confirmatam deinceps obtinebat.

Adjiciam & *Chronici affectûs* exemplum non vulgare, quod nec ab instituto multùm alienum, nec ipsum fortasse erit prorsùs inutile.

Observatio. XI.

11. Isaacus *Pope*, tredecim annos natus, *Atrophiâ*, uti apparuit, *Verminosa* adeò emaciatus fuit, ut ipsissimo Sceleto, quàm Puero viventi similior ille videretur. Facies fuit cadaverosa, aut *Hippocratica* dicta, oculi concavi, nares acutæ, ossa pellibus tantummodò circumtecta. Ex morbo fatuus, & Rationis omnino expers fuit; de altera parte conclavis in alteram, ope artuum strigosorum, vix repere ut limax potuit: omnes ejus excretiones, sive per urinam, sive per sedem, fuerunt interdiu in braccas, noctu in lectum, involuntariè emissæ.

Huic

Huic indies exhibebam *Æthiopis Mineralis*, quem in uſu habeo, grana viginti quinque, aut ſemidrachmam, manè & veſperi, corpus interim blandiſſimè laxando quarta quaque die. Complures illinc *lumbricos* per alvum excrevit, atque deinceps Εὔχροος & Εὔσαρκος paulo poſt evaſit.

Præparationem autem *Æthiopis* noſtri *Mineralis*, utpote apud nullum Autorem, quod ſcio, legendam, & uſui multiplici, ut opinor, futuram, deſcribere non gravabor.

℞. *Hydrarg.* p. iv. *Flor.* Sulph. p. iij. Agitentur in mortario vitreo, donec omnes globuli Mercuriales penitus evaneſcant, & maſſa redigatur in pulverem fuſcum tenuiſſimum, qui paulum aſſervatus maximè nigreſcit.

Vulgaris modus *Æthiopem Mineralem* conficiendi eſt, *Mercur.* crud. & *Flor.* Sulph. ā. p. æ. incorporando, ac deflagrando, donec genus quoddam *Capitis Mortui*, finita combuſtione, in forma *Pulveris* mediam admixtæ maſſæ partem continentis reſtet; cujus facultates genuinæ annon exuſtione illa plurimùm deleantur, an verò etiamnum, & quantum vigeant, nondum ita conſtat, ut quid certi ſtatui poſſit: quemadmodum & de plurimis Præparationibus aliis Igne extortis idem ſit dicendum.

Præparationem hanc cæteris *Mercurialibus* utplurimùm anteferre ſoleo, tùm quia qualicunque quantitate, & quotieſcunque exhibita *Salivationem* nunquam provocat, quæ tenerrimis naturis neque convenire poteſt, neque inexpectata citrà horrorem aſtantium ſummum unquam conſpicitur; tùm quia *ſimplici* ac *naturali modo* perficitur, abſque aliquo auxilio *Artis* nimioperè Curioſæ, quæ *Medicamenta* nullo loco numerare ſolet, niſi *Ignium* luculentorum torturæ ea priùs commiſerit; quò ſcilicet *Puriora* & à ſordibus neſcio quibus ingenitis *Defæcatiora* illinc fiant, cùm tamen ex *optimo* ſtatu; & naturalibus eximiis facultatibus pollenti in *deteriorem*, minùs tutum, ac prorsùs novum eadem non raró tranſmutentur. Sic autem indomita *Mercurii Volatilitas*, cui quidem *Figendæ* tot laboribus & tantâ contentione *Chimici* diu ſudârunt; minimo *Mortarii* & *Piſtilli* negotio facillimè ſubigitur.

Poterim quamplurima alia *Curationum* exempla enumerare, niſi diutiùs eâdem in re immorando moleſtias lectori faceſſerem.

Poterim & in memoriam revocare, atque meritò comprobare, conſuetudinem illam veterem, ſemperque optimam, morbos pleroſque tùm Infantiles tùm Pueriles facilè Præveniendi, medicamentis notis & ſalutaribus, corruptelæ humorum plurimùm reſiſtentibus, & ſingulo menſe exhiberi ſolitis. Quippè cùm indoles Puerorum tenerrima impreſſionibus omnibus externis pariter ac internis tàm obnoxia ſit, cumque

Ἀπεποίεῖ

'Απεψίαι & Cruditates in teneris tàm facilè prædominium obtineant, Prudentis Medici erit, diatheses illas morbosas ita per 'Επίκρασιν corrigere & emendare, quæ nequeunt in temperie tam molli ac imbecillâ in totum tolli.

Poterim & prolixiùs disceptare, an *Tutius* sit *Infantes* recens natos *Nutricum Conductitiarum* custodiæ, uti mos incessit, temerè resignare, ut scilicet Parentes, postquam ex Nutricum errore aut incuriâ Infans animam innocentem jam efflaverit, ipsum nunc maximè pericilitari tandem intelligant; an verò ab ortu primo illi potiùs ablactandi sint; an Matres ipsæ Nutricis partes jure agere deberent; aut denique annon Nutricula, ubi talis requiritur, sit domi maternæ alenda, & sub Parentum Oeconomiâ sit à mariti consortio diligenter cohibenda.

Verùm jam tempestivum est *Objectionem* diluere, tam Medicorum quorundam in Praxi egregiè versatorum, quàm eorum omnium qui *Materiæ Medicæ*, quà patet, recens investigandæ operam diligentissimè dederunt: Nempè culpabunt, *Methodum nostram* simplicem, & minùs ornatam esse, tam ex rebus vulgò notis constantem, quàm *Varietate* illa *Præscriptionum* Medico Docto apprimè necessaria, atque apud Autores sæpè luxurianti, plurimùm carentem. Imò & crimini dabunt, me *Præparationes Chymicas* apud Autores plerosque omnes in Operibus suis jamdiu celebratas aut penitus ignorasse, aut saltem immeritò posthabuisse.

Hi igitur meminerint, *Medicum esse Naturæ* tantummodò *Ministrum*, & Φύσεις νόσων ἰατρούς. Querantur & iidem nos Nudos esse Natos, *Naturam paucis contentam*, atque *Artis* esse *Naturam*, quoad poterit, æmulari, vel potius *adumbrare*. Sciant etiam illum, *qui nimis Longas, vel qui nimis Multas remediorum Formulas præscribit, aut ex Ignorantiâ peccare, aut Dolo malo*.

Quod verò ad *Chymiam* attinet, malim ego eam probè callere, quàm Promissis Chymicis firmissimam fidem adhibere. Nihil dicam, quòd apud Clarissimum *Lemerium*, Hermeticæ Artis, ut & hujus sæculi (quoad rem *Chymicam*) decus & ornamentum, aliquamdiu fuerim *Parisiis* Convivator, nec non Contubernalis. Sin Medica Ars *methodis Curativis genuinis* minus antea fuisset destituta, cùm *Chymica* primum in Medicina locum præ aliis non ita pridem ambirent, *Præparationibus Chymicis*, ni multum fallor, ea minùs postmodùm exuberasset. Quorsum enim ad res ignotas, incertas, imò & periculosissimas, quorsum vel ad *Asyla Ignorantiæ* confugerent Medici, nisi rerum diu notarum, & à pluribus expertarum, suspicio aliqua notabilis meritò fuisset oborta? Certè *Umbram*, amissâ *Substantiâ*, non ita avidè captaverant, nisi lux *Umbræ* illius tremula incantamento quodam oculos fortè perstrinxisset. Nolim

verò *Chymiam* intra *Pharmacopœiæ* limites circumſcriptam temerè vilipendere, quemadmodum & nullis limitibus Medicis concluſam nolim alios inconſultò magnifacere.

Notatu autem digniſſimum eſt, maximos rerum Chymicarum fautores, & rationi medendi veteri præfervidos hoſtes (ut nihil dicam de Ciniflonibus iſtis, & circumforaneis operatoribus, qui omnia medicamenta adulterinis corrumpunt, & *fumos* tantummodò *vendunt*) in ſumma rerum inopia, pauciſſimis exceptis, vitam plerumque agere; tametſi credulis, imperitis, & avaris *Aureos montes* (quod aiunt) *polliceri* haud vereantur. Quanquam autem verum ſit, Divitias ac facultates viris Sapientibus, Peritis, & in unaquaque Arte optimè verſatis, juxta meritum ſuum haud ſemper concedi, tamen veriſimillimum id eſſe duco, quòd extrema eorum inopia ita paſſim obvia *Medicamentorum* aut *ARCANORUM* ſuorum Celeberrimorum *noxæ*, quinimmò ſummæ perniciei, originem ſuam debeat: quodque pars eorundem non exigua ſit ſaluti generis humani (propter *Ignis* exitialem ſive *participationem* ſive *incorporationem*) ſaltem inidonea, ſi non maximè adverſa. Etenim ſi hominibus magna ex parte è re forent, aut vires eorum dictis vulgò congruerent, etſi hunc vel illum *Alchymiſtam* locupletare non valerent, tamen ſedulos ejuſdem *Artis* cultores in pecuniis corradendis (quemadmodum pleroſque omnes Artifices induſtriam adhibentes, & utilitatem aliquam publicam præ ſe ferentes, quæſtus, undè vivant, mediocris concorrari non deſinit) haud ita frequenter fruſtrarentur. Si *Filio meo chariſſimo conſilium dare* animus eſſet, quid ei facto opus ſit ad magnam vim Auri, aut ſaltem ſufficientem comparandam; me quidem autore, ſpectatâ morum probitate ſeſe ornaret, nullis fraudibus quenquam ludificaret, neque confingendis mendaciis quoquo modo operam daret, quodcunque vitæ genus, aut quamcunque negotiandi rationem, ad rem familiarem augendam, ex inſtituto ille proſequeretur. Nec minus eidem inculcarem, eam eſſe rationem omnium promptiſſimam, quo in egeſtate miſera degeret (quantumlibet veteratoribus nonnullis impoſturæ ſuæ ad tempus aliquod proſperè contingunt) alios perfidè circumvenire, falſa pro veris narrare, atque ſceleſti impoſtoris aut hominis nequam partes ulſas agere.

Sed ut ad *Chymica* redeam, quantumlibet *Opera Naturæ* apud quoſdam evileſcant, & *Natura* ipſa, apud *Epicurum*, ceu iners incuſetur, nunquam ego poſſum non exiſtimare, *Naturæ Opera* iis quæ ſolertiâ *Artis* comparantur longiſſimè quidem præſtare, imò cum *Galeno* eadem omni laude eſſe majora & excelſiora. Quamobrem rectiſſimè *Divinus* noſter *Senex*. Ἡ ἰατρικὴ μάλιστα κατὰ φύσιν ἐστίν.

Ut autem ad umbilicum perveniam, id eos haud prætereat, qui *Artem* de quâ jam loquor in deliciis nimiis habent, quòd vix quælibet *Præparationum Chymicarum* (ut plus semel apud me conquesti sunt ipsi *hujusce Artis*, si qui sunt, *Adepti*) hodiè venum vulgò prostet, quæ non sit planè *ementitiâ*, atque sordidâ lucri causâ jam tandem facta *Adulterina*.

Objicient denique nonnulli *Venæsectionem* tam teneræ ætati nunquam rectè convenire posse, nedum eam fore *quandoque necessariam*.

Respondeo, *Venæsectionem* vel minimorum omnium Infantum, ex *Summi Numinis*, *Summi Medicorum*, *præscripto* fuisse olim imperatam per *Circumcisionis* illud institutum; magnas sæpè *Hæmorrhagias* illinc exorsas, & quas sistere difficillimum fuit, nisi remediis exquisitis ea propter paratis; & tamen *Scriptores Judæos*, quod maximè notandum est, audacter affirmare, ne unum Infantulum ex millibus, eò quòd sanguis ita mitteretur, cognitum desiderari, aut è vivis præmaturè excessisse.

Deus Optimus Maximus, à quo tanquam fonte æternum inexhausto omnia bona ac fausta continuò descendunt, à cujus gratiâ *Felix Medicæ Artis Successus*, præ aliis quibuscunque, jugiter pendet, his, quæ sincero animo fideliter scripsi, pro suâ bonitate favere dignetur, quo in Publici commodum, privato semper anteferendum, cedant.

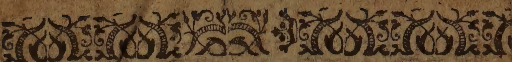
FINIS.

ELENCHUS RERUM.

FINIS.

The following Manuſcripts, (*of Mine*) *are left it the Library of* Queen's-College, *in* OXFORD, *&c.*

ADvice to a Young Phyſician, in Two Parts.

II. Vegitable, Animal, and Mineral Medicines, diſtributed into Claſſes, by their Fyſical Taſtes, in Two Parts.

III. The Third Part of the Pulſe Watch.

IV. The Fourth Part of the Pulſe Watch.

V. An Eſſay on Air, Unction, Friction, Excercife.

